

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2020-4-064
Karar Sayısı : **22-32/498-200**
Karar Tarihi : 07.07.2022

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Noyan DELİBAŞI, Hande GÖÇMEN, Ali GEZBELİ,
Sabrihan SARAK

C. İNCELENEN

TARAF

: Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları AŞ
Temsilcisi: Hande ERÖZ

İçmeler Mah. D-100 Karayolu Cad. No:44/A 34947 Tuzla/İstanbul

D. ŞİKÂYET EDEN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 22.10.2020 tarihli ve 20-47/642-M sayılı kararı ile Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları AŞ ile iştiraki Şişecam Çevre Sistemleri AŞ'nin cam geri dönüşümü sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiasına yönelik başlattığı önaraştırma kapsamında sunulan ve Kurulun 21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı kararı ile bağlayıcı hale getirilen taahhütlerin yeniden değerlendirilmesi talebi hakkında 02.06.2022 tarihli ve 22-25/401-M sayılı Kurul kararı çerçevesinde inceleme yapılması.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 22.10.2020 tarihli ve 20-47/642-M sayılı toplantısında; Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları AŞ (ŞİŞECAM) ile iştiraki Şişecam Çevre Sistemleri AŞ (ÇEVRE SİSTEMLERİ) hakkında cam geri dönüşüm sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiası ile ilgili olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 40. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (3) Takiben Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 01.07.2021 tarih ve 19162 sayı ile intikal eden ve taraflarca yapılan taahhüt sunma talepli başvuru üzerine Kurulun 08.07.2021 tarihli ve 21-34/459-M sayılı toplantısında; Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca taahhüt sunma talebinin kabul edilerek taahhüt görüşmelerine başlanmasına karar verilmiştir.
- (4) 16.07.2021, 06.08.2021 ve 19.08.2021 tarihlerinde gerçekleştirilen görüşmelerde taraf temsilcilerine Önaraştırma Raporu'nda yer alan rekabet sorunları, ticari sırlar ve gizli bilgilerden arındırılarak açıklanmış, taraflarca hazırlanan taahhüt paketi 12.10.2021 tarih ve 22008 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Söz konusu taahhütler 21.10.2021 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve sunulan taahhütlerin bağlayıcı hale getirilerek önaraştırmanın sonlandırılmasına 21-51/712-354 sayı ile karar verilmiştir.
- (5) 24.05.2022 tarih ve 28158 sayılı başvuruda 21.10.2021 tarih ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kararı ile bağlayıcı hale getirilen taahhütlerin gözden geçirilmesi ve yeni taahhüt önerilerinin değerlendirilmesi talep edilmiştir.
- (6) İlgili başvuru çerçevesinde, 02.06.2022 tarih ve 22-25/401-M sayılı Kurul kararı ile 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde yer verilen "*Kararın*

alınmasına temel teşkil eden herhangi bir unsurda esaslı değişiklik olması” koşulunun karşılanıp karşılanmadığının değerlendirilebilmesi için yetki verilmesine karar verilmiştir.

- (7) Başlatılan inceleme kapsamında teşebbüslerden bilgi ve belge talebinde bulunulmuş olup 15.06.2022 tarihinde ŞİŞECAM ile, 21.06.2022 tarihinde Özen Cam Geri Dönüşüm Kazanım ve İnşaat San. Ltd. Şti. (ÖZENCAM) ile, 22.06.2022 tarihinde ise Egeçev Atık Yönetimi AŞ (EGEÇEV) ile görüşmeler yapılmıştır. Bilgi ve belge talebinde bulunulan teşebbüsler ile T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında (ÇŞİDB) talepte bulunulan bilgi ve belgelere ilişkin cevabi yazılar 22.06.2022 ile 04.07.2022 tarihleri arasında Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (8) Söz konusu gelişmeler üzerine hazırlanan 06.07.2022 tarih ve 2020-4-064/BN-05 sayılı Bilgi Notu 22-32 sayılı Kurul toplantısında ele alınmıştır.
- (9) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu’nda;
- ŞİŞECAM ve ÇEVRE SİSTEMLERİ’nin ıskarta düz cam alımının sınırlandırılmasına yönelik olarak taahhüt paketinde değişiklik yapılmasına yer olmadığı,
  - ıskarta cam toplama alanında yaşanan aksaklıkların önlenmesi ancak taahhüt öncesi dönemde ortaya çıkan dışlayıcı etkilerin tekrar oluşmamasını teminen paketin ikinci maddesinin, ÇEVRE SİSTEMLERİ’nin yıllık 25 bin ton ile sınırlı olarak ıskarta cam ambalaj tedarik edebilmesine olanak tanıyacak şekilde değiştirilmesinin uygun olacağı,
  - Harman maliyetinin ve ithalat fiyatlarının yükselmesi ve yurt dışından ıskarta cam ithalatının Türkiye’deki rekabet sorunları bakımından sınırlı etkiye sahip olması hususları dikkate alınarak paketin üçüncü maddesinin, ÇEVRE SİSTEMLERİ’nin iki yıl süresince yıllık 30 bin ton ile sınırlı olarak ıskarta cam ithalatı yapabilmesine olanak tanıyacak şekilde değiştirilmesinin uygun olacağı,
  - Fırına Hazır Cam Ambalaj Kırığı (FHCAK) ürün temini bakımından ŞİŞECAM’ın aradığı kalite spektlerine uygun üretim yapan teşebbüs sayısının sınırlı olduğu ve ilgili taahhüt maddesinin yerine getirilmesi bakımından fiili imkansızlık oluşacağı dikkate alınarak paketin dördüncü maddesinin, ÇEVRE SİSTEMLERİ’nin belirli bir teşebbüsten yaptığı FHCAK alımlarının oranının toplam alımlarının %35’inden fazla olmamasına yönelik şartın kaldırılmasına imkan tanıyacak şekilde değiştirilmesinin uygun olacağı,
  - Ek olarak, önaraştırma sürecinde ŞİŞECAM tarafından, ŞİŞECAM ile ıskarta cam tedarikçileri arasında imzalanan sözleşmelere ıskarta cam tedarikçilerinin diğer geri dönüşüm tesislerine (GDT) ıskarta cam tedarik etmelerini yasaklayıcı nitelikte bir hüküm eklenmesi suretiyle rekabetin kısıtlandığı; bu nedenle, taahhüt paketine, söz konusu sözleşmelere bu veya buna benzer bir hükmün eklenmeyeceğini temin eden yeni bir madde eklenmesinin uygun olacağı

sonucuna varılmıştır.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. ŞİŞECAM Tarafından Yapılan Başvuruda Yer Verilen Açıklama ve Talepler

- (10) 24.05.2022 tarihli başvuru kapsamında ŞİŞECAM tarafından sunulan çalışma

raporunda¹;

- 21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kararını takip eden süreçte, cam sektöründe küresel ölçekte enerji ve emisyon tasarrufu sağlanması amacıyla cam kırığı kullanımına yönelik talebin arttığı, (.....)²,
- Son dönemlerde küresel ve bölgesel ölçekte artan tedarik zinciri bozulmaları, enerji ithalatına ve gelişen enflasyona bağlı yükselen enerji maliyetleri, cam geri dönüşümü konusunda yapılan mevzuat çalışmaları doğrultusunda 2022 yılında Türkiye Depozito İade Sistemi'nin (TÜDİS) başlamasının öngörüldüğü ancak söz konusu projenin başlangıç tarihinin 2023 yılının Haziran ayına ertelendiği, bu ertelemenin doğal bir sonucu olarak, geri dönüşüm sektörünün gelişimine ilişkin belirsizlik sürecinin devam ettiği, bu çerçevede ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü'nün artan sorumluluklarının gündeme geldiği,
- Kurul kararı sonrasında ıskarta cam tedarikinde piyasa aksaklıkları yaşandığı, Türkiye'deki cam geri dönüşüm tesislerindeki koşulların olumsuz olduğu, tedarik ağında gerileme yaşandığı

belirtilmiş, 21.10.2021 tarih ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kararı ile bağlayıcı hale getirilen taahhütlerin gözden geçirilmesi ve yeni taahhüt önerilerinin değerlendirilmesi talep edilmiştir.

(11) ŞİŞECAM tarafından yapılan başvuruda yer verilen açıklamalar şu şekildedir:

Güncel Durum Hakkında Açıklamalar

- (12) 2016 yılında Türkiye'deki geri dönüşüm sektörünün Avrupa standartlarına ulaşmasını desteklemek amacıyla ŞİŞECAM tarafından ÇEVRE SİSTEMLERİ kurulmuştur. ÇEVRE SİSTEMLERİ aracılığıyla Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ile yapılan iş birliği neticesinde alınan krediyle Türkiye'de cam ambalaj geri kazanım tesisi yatırımları gerçekleştirilmiştir.
- (13) Başvuruda tam otomasyona sahip, yüksek kapasiteli, yüksek kaliteli ürün tedariki sağlayabildiği ifade edilen dört tesisten iki tanesi olan Cam Kırığı Hurda Nakliyat İnş. Gıda Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti. (CAM KIRIĞI) ve Çevdosan Atık Yönetimi San. ve Tic. AŞ (ÇEVDOSAN) tesislerinin 2018 yılında, diğer iki tesisin ise EGEÇEV bünyesinde ve ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin Yenişehir'deki tesisleri olarak 2019 yılında devreye alındığı belirtilmiştir.
- (14) Bu şirketlerden ÇEVDOSAN, tesisinin satışını ÇEVRE SİSTEMLERİ'ne 2021 yılında gerçekleştirmiş olup ÇEVDOSAN'ın makine ve ekipmanları ÇEVRE SİSTEMLERİ bünyesinde devreye alınmak üzere Eskişehir'e getirilmiştir. Ancak, inşaat ve montaj çalışmaları başvuruya konu Kurul kararı sonrasında durdurulmuştur. Dolayısıyla, ÇEVDOSAN sadece ıskarta cam ambalaj toplayıp satma faaliyeti ile işgal etmektedir.
- (15) ŞİŞECAM, EGEÇEV ile 2018 ve 2019 yıllarında imzalanan Cam Geri Dönüşüm Tesisi Yatırım Desteği Sözleşmesi ve Ek Protokolü kapsamında teşebbüse teminat mektubu karşılığında toplam (.....)TL tutarında yatırım desteği sağlamıştır. Sözleşme kapsamında teşebbüsün yıllık en az (.....) ton fırına hazır cam kırığı (FHCK) temin etme taahhüdü bulunmaktadır. Yapılan bu yatırımın geri ödeme süreci, tesisinin devreye

¹ Taahhüt paketinin 8. maddesinde, taahhütlere uyumun sağlanıp sağlanmadığına ilişkin olarak ŞİŞECAM tarafından her yılın sonunda bir denetim raporu sunulacağı kararlaştırılmıştır. Öte yandan, 24.05.2022 tarih ve 28158 sayılı taahhütlerin yeniden değerlendirilmesine ilişkin söz konusu çalışma raporu bağımsız denetim raporu niteliğinde olmayıp teşebbüsün iç çalışması niteliğindedir.

² "Cam kırığı hedefi" kapsamında ŞİŞECAM cam üretimi sürecinde kullandığı geri dönüştürülmüş cam (FHCK) oranını yükseltmeyi amaçlamaktadır.

girdiği tarih olarak 2019 yılı Ağustos ayı başlangıcı esas alınmış ve (.....) dayalı olarak anlaşmaya varılmıştır.

- (16) 2022 yılının ilk çeyreğinde, yukarıda belirtilen anlaşma koşullarından farklı olarak; EGEÇEV tarafından artan maliyetler gerekçe gösterilerek anlaşmada geçen ödeme yöntemindeki (.....) uygulamasının sonlandırılması ve (.....) ile geri ödeme gerçekleştirilmesi yönünde değişiklik talebi ÇEVRE SİSTEMLERİ'ne iletilmiş olup ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin 2022 yılı FHCK tedarik hedefinin (.....) ton olarak belirlenmiş olması doğrultusunda Kurul kararıyla kabul edilen taahhütlerden biri olan en fazla %35'lik kısmının bir tedarikçiden temin edilmesi şartına uygun olarak yıllık taahhüt miktarının artırılarak (.....) ton olarak revize edilebileceği konusuna dair iki taraf arasında görüşmeler devam etmektedir.
- (17) Sektördeki kapasiteye göre fiili üretim miktarlarının çok düşük gerçekleşmesinin sebepleri arasında; yeterli miktarda ıskarta cam atığı toplanamadığı için üretim kapasitelerinin tam olarak kullanılamaması, Kurul kararı öncesinde ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ödeme karşılığı piyasadaki cam toplama teşebbüslerinden ıskarta cam ambalaj tedariki yapması ve ıskarta cam toplama teşebbüslerini destekleyerek (ücret, teknolojik bilgi, kumbara temini, araç temini, eğitim vb.) geri dönüşüm faaliyetlerine katkı sağlaması ancak karar sonrasında ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ıskarta cam tedariki yapamaması neticesinde belediyelerdeki toplama faaliyetlerine destek verememesi, dolayısıyla, piyasadaki ıskarta cam toplama konusunda etkili az sayıdaki işletmenin belediyelerden toplayacağı ıskarta camların karşılığında bedel talep etmeye başlaması, toplanan ıskarta cam ambalajı bedel ödeyerek satın alan ÇEVRE SİSTEMLERİ gibi büyük bir teşebbüsün faaliyetlerini durdurması neticesinde ıskarta cam toplama faaliyetleri gerçekleştiren küçük işletmelerin cam toplama faaliyetlerini askıya alarak daha karlı atık alanlarına yönelmesi, geçmiş dönemde bedelsiz bir şekilde toplanan ıskarta camların Kurul kararı sonrasında toplanması karşılığında bedel ödemeyi kabul etmeyen belediyelerin kendi alanlarında ıskarta cam ambalajlarının birikmesinden ötürü geri dönüşümün gerçekleştirilememesi, ÇŞİDB'nin ıskarta cam ambalaj kırığı toplanması ile ilgili vermiş olduğu destek priminin (Belgelendirme ücreti olarak verilen 150 TL/Ton tutarındaki katkının) 31.12.2020 tarihinden itibaren iptal edilmesi ve 2021 itibarıyla yürürlüğe girmesi hedeflenmesine karşın TÜDİS'in halen uygulamaya geçmemesi nedeniyle geri dönüşüm sektöründe yatırım süreçlerinin belirsizliğini koruması sayılmıştır.
- (18) Türkiye'deki cam ambalaj atığı piyasasında teknolojik altyapının yetersiz olduğu belirtilerek, ŞİŞECAM'ın ÇEVRE SİSTEMLERİ ile ilgili Kurul kararı sonrasında cam geri dönüşümü tesislerindeki durumu aşağıdaki gibi özetlenmiştir:
- Sektörde toplam olarak 652 bin ton üretim yapabilen geri dönüşüm kapasitesi bulunmakta olup bunun 145 bin tonu bakımından cam ambalaj üretimi için talep edilen kalite standartlarına uygun seviyede temiz cam kırığı üretebilecek optik seperatörlü makine hattına sahip tesis bulunmamaktadır,
  - FHCK kalitesinde üretim yapabilecek tesislerin (T/GDT-(Teknolojik veya Teknolojik Olmayan Geri Dönüşüm Tesisi)) toplam kapasitesi 507 bin ton olup bu kapasitenin %(.....)'ü (EGEÇEV (.....) ton/yıl) kadar aktif kapasite bulunmaktadır. Diğer bütün kapasiteler (ÇEVRE SİSTEMLERİ Yenişehir ((.....) ton), ÇEVRE SİSTEMLERİ Eskişehir ((.....) ton), CAM KIRIĞI ((.....) ton)) ise atıl olarak beklemektedir,
  - Türkiye'deki cam ambalaj kullanımı yaklaşık 1,5 milyon tondur (2,1 milyon ton toplam cam ambalaj üretimi - 550 bin ton ihracat + 60 bin ton ithalat). %70 olan geri dönüşüm hedefleri çerçevesinde, yaklaşık 1 milyon ton ıskarta camın geri dönüşümü

gerekmektedir. Bununla birlikte, FHCK kalitesinde geri dönüşüm yapabilecek aktif teşebbüslerden sadece EGEÇEV faaliyet göstermekte olup bu teşebbüsün üretim kapasitesi ise (.....) ton ile sınırlıdır. Bu kapasite ise, hedeflenen geri dönüştürülecek ıskarta camın sadece %11,6'sını karşılayacaktır. Teknolojik altyapısı yetersiz olan firmaların tedarik miktarları da göz önünde bulundurulduğunda, geri dönüştürülecek ıskarta cam oranının %20 seviyesinde olması beklenmektedir.

Tablo-1: ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin Geri Dönüşüm Tesislerinde Kapasite Kullanım Oranları (%)

Taahhüt Öncesi			Taahhüt Dönemi				
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (19) ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin vermiş olduğu taahhütler sonrasında 2022 yılında kapasite kullanım oranının 0 düzeyine gerilediği, 2024 yılında %(.....) seviyesine, 2026 yılında ise taahhütlerden hemen önceki seviyesine gelmesinin beklendiği ifade edilmiştir. 2022 yılının ilk dört ayında ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin temin ettiği ambalaj kaynaklı cam kırığı miktarlarının teşebbüs dağılımı aşağıdaki tabloda yer aldığı şekliyle sunulmuştur. EGEÇEV'in yeşil cam kırığının (.....), beyaz cam ambalaj kırığının çoğunluğunu ise (.....) satışını gerçekleştirdiği belirtilmiştir.

Tablo-2: Teşebbüs Bazlı Ambalaj Cam Kırığı Yüzdeleri (Tahmini)

Teşebbüs	Ambalaj Cam Kırığı Yüzdeleri (%)
EGEÇEV	(.....)
ÖZENCAM	(.....)
KARACALAR ³	(.....)
Diğer	(.....)

- (20) Düz cam atıkları ve ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü arzından tedarik ettiği cam ambalaj atıklarının temiz nitelikte olduğu, sadece kırma işlemi ile FHCK üretilebildiği belirtilmiştir. Bu işlemi gerçekleştirmek için Türkiye'de kurulu olan kapasitenin toplam yaklaşık 1.27 milyon ton olduğu, bunun yaklaşık %(.....)'unun ÇEVRE SİSTEMLERİ'ne ait olduğu ifade edilmiştir.
- (21) ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin cam kırma makinelerinde işlemek amacıyla tedarik ettiği ıskarta camlar için kapasite kullanım oranı aşağıdaki tabloda yer aldığı şekliyle sunulmuştur. ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin Kurula verdiği taahhütler sonrasında 2022 yılında kapasite kullanım oranının %(.....) düzeyine gerilemiş olduğu, taahhütler çerçevesinde 2026 yılı sonuna kadar üçüncü şahıs şirketlerden ıskarta düz cam tedariki yapamayacağı belirtilmiştir.

Tablo-3: ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin Cam Kırma Tesisleri için Kapasite Kullanım Oranları (%)

Taahhüt Öncesi			Taahhüt Dönemi				
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (22) Kurul Kararı sonrası, piyasadaki düz cam bayilerinin büyük bir kısmının ıskarta camlarını almaya başlayan ÖZENCAM'ın, temiz olarak aldığı bu düz cam kırıklarını sadece kırma işleminden geçirerek yalıtım sektörü ve yol boyası sektörüne satışını gerçekleştirmekte olduğu, cam ambalaj sektörüne herhangi bir düz cam satışı yapmadığı ifade edilmiştir. 2021 yılında ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin düz cam bayilerinden tedarik etmiş olduğu yaklaşık (.....) ton ıskarta düz camın büyük bir kısmının cam ambalaj sektörü dışındaki sektörlerle kaydığı belirtilmiştir.
- (23) Kurul kararı sonrası ıskarta cam alımının kısıtlanmasının ardından Şubat 2022'de ÇEVRE SİSTEMLERİ Yenişehir Şubesi'nde taşeron olarak faaliyet gösteren

³ Karacalar Nak. Oto. Geri Dönüşüm San. ve Tic. AŞ

KARACALAR teşebbüsünün kendi inisiyatifi ile piyasaya girme kararı aldığı, Bursa Yenişehir'de bir tesis açarak geri kazanım lisansı aldığı ve FHCK üretmeye başladığı belirtilmiştir. Kurul kararı sonrası alımın durdurulduğu düz cam bayilerinden özellikle yakında bulunanlardan KARACALAR'ın kendisinin satın almaya başladığı; KARACALAR'ın, (.....)'nin yanı sıra (.....)'a da satış gerçekleştirdiği ifade edilmiştir.

- (24) ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin 2022 yılında FHCK düz cam tedarik ettiği teşebbüslere ilişkin yüzdesel dağılımı aşağıdaki tabloda yer aldığı şekliyle sunulmuştur.

Tablo-4: FHCK Düz Cam Tedarik Yüzdesi

Teşebbüs	Düz Cam Kırığı Yüzdesi (%)
KARACALAR	(.....)
Hedef Geri Dönüşüm	(.....)
AYCAM ⁴	(.....)
EGEÇEV	(.....)
ARCAM ⁵	(.....)
Güçlü Ticaret ⁶	(.....)
Diğer	(.....)

ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin İskarta Cam Tedariki Hakkında Açıklamalar

- (25) ŞİŞECAM tarafından yapılan açıklamalara göre ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü içerisinde gelen ıskarta camların kırma işleminin ardından cam ambalaj üretiminde doğrudan hammadde olarak kullanılabilir kaliteye gelmesinden ötürü ŞİŞECAM bünyesinde değerlendirilen ıskarta camların işlenmesinde ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin optik okuyuculara dayalı katma değerli işleme kapasitelerine gerek olmamakta dolayısıyla bu kapasiteden istifade edilememektedir.
- (26) Kurul kararı kapsamında ŞİŞECAM'ın yurt dışı fabrikalarının ıskarta camlarını bu camlara ait atık kodunun (10, 11, 12) yürürlükte olan "Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği'nin ekinde yer verilen "İthali Yasak Atıklar" listesinde yer alması sebebiyle Türkiye'ye ithal etmede sorun bulunduğu; ŞİŞECAM'a ithalat yasağının getirilmesi sebebiyle, Türkiye'de geri dönüşüm sektöründeki teşebbüslerin (EGEÇEV hariç) ithalat yapacak mali gücü olmaması ve yurt dışı teşebbüslerin kurumsal olmayan firmaları tercih etmemesi sebepleriyle ıskarta cam ithalatının verimli olarak gerçekleştirilemediği; bir diğer yandan güncel döviz kurları nedeniyle FHCK ithalatının maliyetinin yüksek olduğu ifade edilmiştir.

ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin İskarta Cam Toplama Faaliyetleri Hakkında Açıklama

- (27) ŞİŞECAM tarafından ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü dışından ıskarta düz cam alımı yapmayı bırakmasının ardından bu kaynakların yüksek bir oranının yalıtım sektörüne kaydığı ifade edilmiştir. Buna göre, yalıtım sektörüne yüksek fiyatla FHCK satışı yapabilen ÖZENCAM, bayilere (.....) ıskarta düz camın (.....) almaktadır. İskarta düz camdan elde edilen FHCK malzemesinin hammadde olarak yalıtım sektörüne geçiş yapmasının döngüsel ekonomi bakış açısıyla bir dezavantajı bulunduğu; ıskarta düz camdan cam ambalaj üretilip sonsuz döngüsü devam ettirecekken yalıtım malzemesi üretildiğinde sonsuz döngünün kırılmakta olduğu ve camın tekrar geri dönüşüme kazandırılmadığı belirtilmiştir. Ayrıca, EGEÇEV de ıskarta düz cam piyasasında faaliyetine devam etmektedir.
- (28) ŞİŞECAM tarafından yapılan açıklamalara göre 2021 yılında cam toplayan teşebbüslere sunulan ve hurda cam satış fiyatının yaklaşık %40'ına tekabül eden mali

⁴ Ay Cam Geri Dönüşüm Sedat Aynacı

⁵ Arcam Geri Dönüşüm Mühendislik San. ve Tic. Ltd. Şti.

⁶ Güçlü Nakliyat ve Geri Dönüşüm Ali Güçlü

desteğin sonlanması doğal bir sonucu olarak, piyasadaki teşebbüsler cam ambalaj atığı toplama operasyonlarından çıkmaya başlamış ve/veya hurda cam yerine ağırlıklı olarak metal ve plastik atıklara yönelmiş, Kocaeli ve Trakya bölgelerinde aktif olarak toplama yapan CAM KIRIĞI'nın piyasadan çekilmesi kumbara toplama işinin tamamen durmasına sebep olmuştur. Ayrıca, anılan açıklamalardan 2022 yılından itibaren Marmara Bölgesi'nde ÖZENCAM'ın ıskarta cam alan tek teşebbüs haline geldiği ve daha önceleri ŞİŞECAM tarafından cam kumbaraları bedelsiz toplanırken taahhüt sonrası ÖZENCAM'ın belediyelerden hizmet bedeli karşılığında toplayabileceğini belirtmesi sonucu pek çok belediye ile bu iş modeline dayalı bir anlaşma yaptığı, bazı belediyelerin bu talebi kabul etmediği ve bu bölgelerde ıskarta cam ambalaj toplama sürecinin durma riskinin bulunduğu şifahi ŞİŞECAM'a iletilmiş olduğu bilgisi edinilmiştir.

- (29) Son dönemlerde cam kumbaralarının toplanmasında aksaklıklar yaşandığı ve kumbaraların üzerinde ŞİŞECAM logosunun bulunması sebebiyle vatandaşların dolu kumbara bildirimlerinde doğrudan ŞİŞECAM'a ulaşmakta olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, yüksek miktarlarda cam ambalaj atığı oluşan işletmelerin de bu atıkların geri dönüşüme kazandırılması adına ŞİŞECAM'a ulaşıp bedelsiz bile olsa atıklarını vermek istediklerini ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra ŞİŞECAM'ın farklı alanlarda ticari ilişkisi bulunan şirketlerin ıskarta cam ambalajın ayrı toplanmasına yönelik projeler geliştirme konusunda iş birliği taleplerinin de geldiği belirtilmiştir.

Finansal Göstergeler ve Analizler

- (30) ŞİŞECAM tarafından yapılan açıklamalara göre ŞİŞECAM'ın Eskişehir Fabrikası'nın bal rengi cam ambalaj üretimindeki önemli girdi kalemlerinden olan Bilecik kumu⁷, soda, yakıt ve elektrik fiyatı Nisan 2022'de Ocak 2021 dönemine göre %(.....) ile %(.....) arasında değişen oranlarda artmış, Yenişehir Fabrikası'nın farklı renklerdeki cam üretiminde de benzer maliyet artışları yaşanmış, Nisan 2022'deki bal rengi cam ambalaj üretim maliyeti Ocak 2021 dönemine göre %(.....) artmasına karşın, ilgili ürünün satış fiyatı 20cl Fever Tree Şişesi ürününe bakıldığında yaklaşık %(.....) artarak maliyet artışının altında kalmıştır.
- (31) ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin taahhüt öncesi ıskarta cam türüne göre ortalama ıskarta alım fiyatları aşağıdaki tabloda yer aldığı şekliyle sunulmuştur. 2022 yılında ÇEVRE SİSTEMLERİ ıskarta cam almadığından dolayı, 2022 yılı verisi piyasadan edinilen duyumlara göre tahmini olarak bildirilmiştir.

Tablo-5: Yerel ıskarta Cam Fiyat Seyri (TL/ton)

Ortalama Fiyat	Nis. 21	May. 21	Haz. 21	Tem. 21	Ağu. 21	Eyl. 21	Eki. 21	Kas. 21	Ara. 21	Oca. 22	Şub. 22	Mar. 22	Nis. 22
Cam Ambalaj	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Renksiz Düz cam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Renkli Düz cam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (32) Tedarikçilerle ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin 2022 yılı başında yaptığı görüşmelerde edinilen bilgiler doğrultusunda hazırlandığı ifade edilen fiyat bilgileri aşağıdaki tablolarda yer aldığı şekliyle sunulmuştur:

Tablo-6: Fırına Hazır Düz Cam Kırığı (FHDCK) Yalıtım Sektörü Fiyat Seyri (TL/ton)

⁷ Cam üretimi kapsamında kullanılan kum, soda, dolomit vb. maddelerin tamamı işbu kararda kısaca "harman" olarak ifade edilmektedir.

Nis. 21	May. 21	Haz. 21	Tem. 21	Ağu. 21	Eyl. 21	Eki. 21	Kas. 21	Ara. 21	Oca. 22	Şub. 22	Mar. 22	Nis. 22
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo-7: Renkli FHDCK ÇEVRE SİSTEMLERİ Fiyat Seyri (TL/ton)

Nis. 21	May. 21	Haz. 21	Tem. 21	Ağu. 21	Eyl. 21	Eki. 21	Kas. 21	Ara. 21	Oca. 22	Şub. 22	Mar. 22	Nis. 22
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo-8: Fırına Hazır Cam Ambalaj Kırığı (FHCAK) Diğer Cam Ambalaj Üreticileri Fiyat Seyri (TL/ton)

Nis. 21	May. 21	Haz. 21	Tem. 21	Ağu. 21	Eyl. 21	Eki. 21	Kas. 21	Ara. 21	Oca. 22	Şub. 22	Mar. 22	Nis. 22
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo-9: FHCAK ÇEVRE SİSTEMLERİ Fiyat Seyri (TL/ton)

Nis. 21	May. 21	Haz. 21	Tem. 21	Ağu. 21	Eyl. 21	Eki. 21	Kas. 21	Ara. 21	Oca. 22	Şub. 22	Mar. 22	Nis. 22
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo-10: Yukarıdaki Dört Tablo İçin Yeşil Harman Maliyeti (TL/ton)

Nis. 21	May. 21	Haz. 21	Tem. 21	Ağu. 21	Eyl. 21	Eki. 21	Kas. 21	Ara. 21	Oca. 22	Şub. 22	Mar. 22	Nis. 22
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo-11: Harman Maliyeti ve FHCK Fiyat Analizi (TL/ton)

Fiyat	Tem.21	Endeks	Nis.22	Endeks
FHCDK Yalıtım	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Renkli FHCDK ÇEVRE SİSTEMLERİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
FHCAK Diğer Cam Ambalaj Üreticileri	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
FHCAK ÇEVRE SİSTEMLERİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yeşil Harman Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (33) Yalıtım sektörünün ve ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ortalama FHDCK alım fiyatları ile harman maliyeti verileri karşılaştırıldığında, yalıtım sektörünün FHDCK alım fiyatlarının %(.....) artarken, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin FHDCK alım fiyatlarının %(.....) arttığı görülmektedir. Benzer karşılaştırma FHCAK için yapıldığında, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin bu dönemde %(.....) fiyat artışı yapmasına karşılık rakip üreticilerin ortalama %(.....) artış yaptığı anlaşılmaktadır. Buna göre, ÇEVRE SİSTEMLERİ her iki cam türü bakımından da sektördeki diğer ıskarta cam alıcılarına kıyasla daha yüksek oranda fiyat artışı yapmıştır. Öte yandan, gerek FHDCK gerek FHCAK fiyatları harman maliyeti olan (.....)TL/Ton'un altında kalmaktadır.
- (34) ŞİŞECAM'a tarafından bu durumun, Kurulun gerekçeli kararında düşük kalması ile eleştirilen FHCK fiyatlarının taahhüt sonrası dönemde de harman maliyetine göre çok daha fazla düşük kaldığını ve ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin etkin olmadığı piyasada FHCK fiyatlarının FHCK üreticileri aleyhine iyice bozulduğunu göstermekte olduğu ifade edilmiştir.

Fiyat Marjı

- (35) ŞİŞECAM tarafından, Kurulun gerekçeli kararında, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin FHCK alım fiyatlarını tek taraflı olarak belirlediği, ıskarta cam alım fiyatlarını ise yüksek tutarak ıskarta alım fiyatı ile FHCK alım fiyatı arasındaki fiyat marjını düşürdüğü ifade edilmiştir. Yine, ŞİŞECAM tarafından Ocak 2021 ve Nisan 2022 dönemleri için ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ıskarta cam alış fiyatları ile yerel FHCK alış fiyatları arasındaki marjın renkli düz cam için %(.....) daraldığı, renksiz düz cam için ise %(.....) daraldığı belirtilmiş; Kurul kararı çerçevesinde ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin faaliyetlerinin kısıtlanmasının aradaki marjı artırması beklenirken genel itibarıyla marjı iyice daralttığı, bu durumun

ÇEVRE SİSTEMLERİ'ne uygulanan kısıtlamanın sektördeki geri dönüşüm teşebbüsleri açısından olumsuz sonuç verdiğini gösterdiği ifade edilmiştir.

- (36) Ayrıca, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin FHCK alım fiyatlarını tek taraflı olarak belirlediği, Ocak 2021 ve Nisan 2022 dönemleri için ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin FHCK alım fiyatları ile yeşil cam ambalaj harman maliyeti arasındaki marjın renkli düz cam için % (.....), renksiz düz cam için % (.....) arttığı belirtilmiş, Kurul kararı çerçevesinde ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin faaliyetlerinin kısıtlanmasının aradaki marjı azaltması beklenirken genel itibarıyla marjı iyice artırdığı, bu durumun ÇEVRE SİSTEMLERİ'ne uygulanan kısıtlamanın sektördeki geri dönüşüm teşebbüsleri açısından olumsuz sonuç verdiğini gösterdiği ve bu teşebbüsler için ıskarta cam alımı ve FHCK satımı arasındaki marjın azalması yönünde etki gösterdiğini ortaya koyduğu ifade edilmiştir.

Taahhütler ve Taahhütlere İlişkin Açıklamalar

- (37) ŞİŞECAM tarafından *“Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren 5 yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt içinde yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan herhangi bir teşebbüsten (yurt içinde faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) FHCK kapsamında kullanılan işlenmemiş düz cam ürünlerinin (ıskarta düz cam) tedarikinin sonlandırılması.”* taahhüdüne yönelik *“21.10.2021 tarihinden itibaren 5 yıl için verilen taahhüdün süresi ile sınırlı olmak üzere, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin sahip olduğu cam kırma kapasitesi nispetinde yerel piyasadan ıskarta düz cam tedarik etmesi.”* şeklinde değişiklik talep edilmektedir.
- (38) Buna gerekçe olarak ise; ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin Türkiye'deki toplam cam kırma kapasitesinin %30'una (1.27 milyon ton * %30 = 380 bin ton) sahip olarak 2022 yılı için yerel piyasadan maksimum 30 bin ton (%30 * 100.000 ton) ıskarta düz cam tedarik edebildiği ve ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin, ihtiyaç duyduğu ıskarta düz camın 10 bin tonunu ŞİŞECAM bünyesinden temin edebildiği için kalan maksimum 20 bin tonu da yerel piyasadaki ıskarta düz cam arzından tedarik edebileceği gösterilmektedir.⁸
- (39) ŞİŞECAM tarafından *“Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren 2 (iki) yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt içinde yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan herhangi bir teşebbüsten (yurt içinde faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) FHCK üretimi kapsamında kullanılan işlenmemiş cam ambalaj ürünlerinin (ıskarta cam ambalaj) tedarik edilmemesi, bu iki yıllık sürenin sonundan itibaren ise ithalat serbest olmak üzere ıskarta cam ambalaj ürününün alımlarının; i) İlk yıl için 10.000 ton, ii) İkinci yıl için 20.000 ton, iii) Üçüncü yıl için 40.000 ton ile sınırlandırılması.”* taahhüdüne yönelik *“TÜDİS kapsamında belirlenen depozito sisteminin devreye alınmasına kadar geçen süreyle sınırlı olmak üzere ve 21.10.2021 tarihinden itibaren 5 yıl için verilen taahhüdün süresini de geçmeyecek şekilde, ÇEVRE SİSTEMLERİ'NİN sahip olduğu T/GDT kapasitesi nispetinde cam ambalaj atığı tedariki yapabilmemesi.”* şeklinde değişiklik talep edilmektedir.
- (40) Buna gerekçe olarak ise, 2021 yılındaki Türkiye'de bulunan ıskarta cam ambalajın işlendiği teknolojik geri dönüşüm kapasitesinin 275 bin tonunun (654 bin ton * %42 = 275 bin ton) ÇEVRE SİSTEMLERİ'ne ait olduğu için ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin, 2022 yılı için maksimum 42 bin ton (%42 * 100.000 ton)⁹ yerel piyasadan ıskarta cam ambalaj

⁸ ŞİŞECAM tarafından yapılan örnek hesaplama kapsamında Türkiye'deki ıskarta düz cam arzı 100 bin ton olarak kabul edilmiştir. Öte yandan, ŞİŞECAM ile yapılan görüşmelerde bu miktarın tahminen 220 bin ton olduğu belirtilmiştir. ŞİŞECAM'ın tahminlerine ve diğer verilere dayanılarak yapılan analizlere işbu kararın “Alternatif Taahhütler Hakkında Değerlendirme” başlığı altında yer verilmektedir.

⁹ ŞİŞECAM tarafından yapılan örnek hesaplama kapsamında Türkiye'deki ıskarta cam ambalaj arzı 100 bin ton olarak kabul edilmiştir. Öte yandan, ŞİŞECAM ile yapılan görüşmelerde bu miktarın tahminen 220

tedarik edebileceği, ÇEVRE SİSTEMLERİ, 10 bin tonunu ŞİŞECAM bünyesinden temin edebildiği için kalan maksimum 32 bin tonu da yerel piyasadaki ıskarta cam ambalaj arzından tedarik edebileceği gösterilmektedir.

- (41) ŞİŞECAM tarafından “ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt dışında yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan teşebbüslerden (yurt dışında faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren; i) 5 (beş) yıl süresince ıskarta düz cam, ii) 2 (iki) yıl süresince ıskarta cam ambalaj ürün tedarikinin sonlandırılması.” taahhüdüne yönelik “ıskarta cam ithalatının serbest bırakılması” şeklinde değişiklik talep edilmektedir. Buna gerekçe olarak ise; ithal ıskarta cam fiyatlarının yerel fiyatlardan her daim yüksek olması sebebiyle yerel piyasadaki ıskarta camlar için herhangi bir bozucu etki doğurmayacağı, cam geri dönüşümü çok düşük seviyelerde (%5) gerçekleşen Türkiye'deki refahın bu yolla artacağı gösterilmektedir.
- (42) ŞİŞECAM tarafından “Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren 5 (beş) yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından üçüncü taraf teşebbüslerden tedarik edilen toplam FHCK miktarı içerisindeki payının her mali yıl için %35 oranını geçmemesi.” taahhüdüne yönelik “FHCK cam ambalaj/düz camın tek tedarikçiden %35'ten fazla alınamaması şartının kaldırılması veya bu oranın yükseltilmesi.” şeklinde değişiklik talep edilmektedir. Buna gerekçe olarak ise; düz camda piyasada çok sayıda firma bulunduğu, bununla birlikte, cam ambalajda FHCK kalitesinde sadece EGEÇEV, FHCK spekt¹⁰ dışında ise ÖZENCAM'ın %(...) ile hâkim durumda olduğu, bu sebeple, bu taahhüdün cam ambalaj için kaldırılmasının gerekli olduğu gösterilmektedir.
- (43) ŞİŞECAM tarafından “ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü ile üçüncü taraf teşebbüsler arasında akdedilmiş olan ıskarta cam tedarik sözleşmelerinin feshedildiğine ilişkin noter aracılığıyla gönderilen ihtarnamelerin birer örneğinin Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren 30 (otuz) gün içerisinde Rekabet Kurumuna tevsik edilmesi.” taahhüdüne yönelik ise “ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ihalesini kazandığı ıskarta düz cam tedarikçileri ile imzaladığı sözleşmelerde bulunan “yürürlükte olan her türlü cam kırığı/atığı/hurdası satış/alış sözleşmelerinin bulunmadığını ve müşterileri/tedarikçileri olmadığını beyan ve taahhüt eder” ifadesinin sözleşmelerde yer almayacağını taahhüt edildiği, ilaveten, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin, söz konusu ifadedeki sonuçları doğuracak sözleşmeye dair düzenlemeleri de gerçekleştirmeyeceğini kabul ve taahhüt ettiği.” şeklinde değişiklik talep edilmektedir. Kalan üç taahhüt maddesine yönelik herhangi bir değişiklik önerisi bulunmamaktadır.
- (44) ŞİŞECAM tarafından Kuruma yapılan başvuruda özetle;
- 2022 yılının ilk çeyreğinde taahhütler sonucu ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ıskarta cam alamaması dolayısıyla ŞİŞECAM'ın istediği kalitede FHCAK üretimi yapabilen T/GDT'lerden sadece EGEÇEV'in aktif olarak çalıştığı ve Türkiye'de kaliteli üretim yapabilecek tesis kapasitelerinin %(...)’ü haricindeki kısmının atıl olarak beklediği,
  - ŞİŞECAM'ın kalite spesifikasyonuna göre kabul statüsünde üretim yapamayan GDT'lerin ŞİŞECAM'a sattığı FHCAK'ın doğrudan fırınlarda kullanılmaması nedeniyle çoğunlukla şartlı kabul olarak değerlendirildiği ve bu nedenle tekrar işlemden geçirilmesi gerektiği,
  - ÇŞİDB'nin ıskarta cam ambalaj kırığı toplanması ile ilgili vermiş olduğu belgelendirme ücretinin 31.12.2020'den itibaren iptal edildiği, bu nedenle piyasadaki teşebbüslerin ıskarta cam ambalaj toplama operasyonlarından çıkmaya başladığı,

bin ton olduğu belirtilmiştir. ŞİŞECAM'ın tahminlerine ve diğer verilere dayanılarak yapılan analizlere işbu kararın “Alternatif Taahhütler Hakkında Değerlendirme” başlığı altında yer verilmektedir.

¹⁰ Kalite spekti terimi belirli bir ürün için belirlenmiş olan kalite standartlarını ifade etmektedir.

2021 itibariyle yürürlüğe girmesi hedeflenen TÜDİS'in Haziran 2023'e ertelendiği, bu kapsamda cam geri dönüşümünün halen istenen seviyeye ulaşmadığı, dolayısıyla ıskarta cam arzının sınırlı olduğu,

- Taahhüt sonrasında ŞİŞECAM'ın ıskarta cam toplama teşebbüslerini destekleyememesi ve ŞİŞECAM'ın yerini alan ıskarta cam toplama konusunda etkili olan az sayıdaki işletmenin belediyelerden toplayacağı ıskarta cam karşılığında bedel talep etmeye başlaması neticesinde ıskarta cam toplama faaliyeti gerçekleştiren küçük işletmelerin cam toplama faaliyetlerini askıya alarak daha kârlı atık alanlarına yöneldiği,
- Taahhüt sonrası, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin düzcam bayilerinden tedarik etmiş olduğu ıskarta düz camın büyük bir kısmının cam ambalaj sektörü dışındaki yalıtım ve yol boyası gibi sektörlere kaydığı ve FHCK'ın hammadde olarak bu sektörlere aktarılması durumunda tekrar geri dönüşüme kazandırılmadığı,
- ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü içerisinde gelen ıskarta camların sadece kırma işleminin ardından cam ambalaj üretiminde doğrudan hammadde olarak kullanılabilir kaliteye gelmesinden ötürü ŞİŞECAM bünyesinde değerlendirilen ıskarta camların işlenmesinde katma değerli işleme kapasitelerinden istifade edilemediği,
- Taahhüt kapsamında ŞİŞECAM'ın yurt dışı fabrikalarından çıkan ıskarta camların Türkiye'deki mevzuat engeli nedeniyle Türkiye'ye ithal edilemediği ve cam geri dönüşüm sektöründeki teşebbüslerin (EGEÇEV hariç) ithalat yapacak mali gücü olmadığı için ŞİŞECAM'a ithalatın kapatılmasının ithalatın verimli olarak gerçekleştirilmesine engel olduğu,
- Taahhütler sonrasında Marmara Bölgesi'nde ÖZENCAM'ın ıskarta cam alan tek teşebbüs haline gelerek daha önceleri ŞİŞECAM tarafından bedelsiz toplanan cam kumbaraları için hizmet bedeli talep ettiği ve bu nedenle ilgili talebi kabul etmeyen belediyelerde ıskarta cam ambalaj toplama sürecinin durma noktasına geldiği,
- Kurulun gerekçeli kararında düşük kalması ile eleştirilen FHCK fiyatlarının harman maliyetine göre çok daha düşük kaldığı, ŞİŞECAM'ın üretim maliyetlerinin yüksek oranlarda arttığı ve ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin etkin olmadığı piyasada FHCK fiyatlarının FHCK üreticileri aleyhine bozulduğu,
- Kurulun gerekçeli kararında ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin FHCK alım fiyatlarını tek taraflı olarak belirlediği, ıskarta cam alım fiyatlarını ise yüksek tutarak ıskarta alım fiyatı ile FHCK alım fiyatı arasındaki fiyat marjını düşürdüğü eleştirisinin yapıldığı, ancak taahhütler çerçevesinde ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin faaliyetlerinin kısıtlanmasının aradaki marjı artırması beklenirken genel itibariyle marjın iyice daraldığı

ifade edilmektedir.

H.2. Teşebbüsler ile Yapılan Görüşmeler

- (45) İnceleme kapsamında ŞİŞECAM, EGEÇEV ve ÖZENCAM ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Aşağıdaki bölümde söz konusu görüşmelerde teşebbüsler tarafından belirtilen hususlara yer verilmektedir.

H.2.1. ŞİŞECAM ile Yapılan Görüşme

- (46) ŞİŞECAM ile yapılan görüşmede, başvuruda yer alan ve ek açıklama ihtiyacı duyulan hususlar sorulmuştur. Buna göre başvuruda yer verilen bilgilere ek olarak;
- ıskarta düz cam arz miktarı verilerinin ÇŞİDB'de bulunduğu ancak kamuya açıklanmayan bu bilginin Rekabet Kurumunun isteği doğrultusunda kamuya açılabilirliği,

- ŞİŞECAM'ın 2022'de ıskarta düz cam arzını 220 bin ton olarak tahmin ettiği, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü'nden çıkabilecek rakamın ise (.....) ton olduğu,
  - ŞİŞECAM'ın ıskarta cam ambalaj arzını 2022'de 130 bin ton olarak tahmin ettiği, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü'nden çıkabilecek rakamın ise (.....) ton olduğu,
  - Normalde GDT'lerin cam üretim fabrikalarının çok yakınında kurulduğu, ancak taahhüt paketindeki %35'lik sınır dolayısıyla çok daha uzak bölgelerden cam almak zorunda kalınacağı ve lojistik maliyetlerinin artacağı,
  - Yurt içinden 2021 yılı ilk dört ayı kabul spektlerine uygun olarak temin edilen FHCAK miktarının (.....) ton olduğu, 2022'nin ilk 4 ayı ise (.....) ton olarak gerçekleştiği,
- (47) Avrupa'ya yapılan ihracatta alınması planlanan sınırdaki karbondioksit vergisine ilişkin olarak;
- Cam sektörünün izlemeye alınan elektrik, gübre, çimento ve demir-çelik gibi sektörlerin arasından Avrupa'nın halen cam ithalatına bağımlı olmasının etkisiyle bu verginin son anda düzenleme kapsamında çıkartıldığı, 2025'te Avrupa Komisyonu'nun mevcut durumu gözden geçirip ilave sektör ekleme hakkını saklı tuttuğu ve bu nedenle asıl maliyet getiren Avrupa Birliği düzenlemesinin 2026'da başlayacağı,
- (48) ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü'nden cam kırığı ithalatının yapılamamasına ilişkin olarak;
- ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü'nden cam kırığı ithal edilmesindeki yasal engellerin yanı sıra, uzak coğrafyalara dağılmış ŞİŞECAM fabrikalarından çıkan ıskarta düz camın ŞİŞECAM'ı beslemek için yeterli olmadığı ve lojistik bakımından toplanmasının ekonomik olmayacağı ifade edilmiştir.

H.2.2. ÖZENCAM ile Yapılan Görüşme

- (49) Türkiye ıskarta cam ambalaj pazarına ilişkin olarak;
- Türkiye'deki cam geri dönüşümünün geri kaldığı ve camın diğer atıklara (kağıt, plastik vb.) nazaran daha az toplandığı,
  - Belgelendirme ücreti desteğinin ıskarta cam toplama ayırma alanında faaliyet gösteren teşebbüslerden (toplama ayırma tesisi / TAT) alınıp belediyelere aktarıldığı, TAT'ların ise yeterli finansal desteği bulamaması sebebiyle ıskarta cam toplama maliyetlerinin ciddi oranda arttığı,
  - Geçmişte Ankara, Mersin, Antalya illerinde ıskarta camların toplandığı fakat günümüzde Marmara ve Ege Bölgesi dışında yer alan belediyelerden, bütçelerinin yetersiz olması, TAT'ların karlılığının az olması ve ıskarta cam toplama uygulamasının yaygın olmaması sebebiyle ıskarta cam ambalaj toplanmadığı,
  - (.....) ve bunun sonucunda Türkiye'de cam sektöründe faaliyet gösteren TAT sayısının ikiye (ÖZENCAM ve EGEÇEV) kadar düştüğü,
  - Bununla birlikte akaryakıt litre fiyatının 30 TL'ye ulaşması sebebiyle ıskarta cam ambalajın toplanması konusunda çeşitli zorluklar yaşandığı, buna rağmen ÖZENCAM'ın aylık (.....) ton ıskarta cam ambalaj topladığı ve toplanan ıskarta cam ambalajları işleyerek (.....) ŞİŞECAM tesislerine gönderdiği,
  - ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin taahhüt öncesi dönemde ıskarta cam ambalaj ürününün toplama faaliyetinde bulunmayarak TAT'lardan satın alma yolunu tercih ettiği, bu

kapsamda taahhütlerinin esnetilerek ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ıskarta cam ambalaj tedarikine izin verilmesi durumunda ıskarta cam ambalaj arzının artmayacağı ve (.....),

(50) Kumbaralardan cam toplanamaması iddiasına ilişkin olarak;

- ıskarta cam ambalaj ürünlerinin toplanmasının teşviki amacıyla Türkiye'nin çeşitli bölgelerine yaklaşık 7.000 adet cam kumbarasının yerleştirildiği, söz konusu cam kumbaralarının finansmanının yarısının ŞİŞECAM diğer yarısının ise ÖZENCAM tarafından karşılanarak belediyelere hibe edildiği,
- ÖZENCAM'ın (.....) belediye ile sözleşme imzaladığı ve faaliyet gösterdiği Marmara Bölgesi'nde toplanamayan herhangi bir cam kumbaranın olmadığı, diğer taraftan Üsküdar, Sarıyer, Pendik ve Ataşehir belediyelerinin ıskarta camlarını kendilerinin topladığı ve toplanan ürünleri ihale ile satışa çıkardıkları,
- Öte yandan Katma Değer Vergisi Kanunu ve ÇŞİDB mevzuatları açısından belediyelerden ıskarta cam toplayan bir GDT'nin topladığı ıskarta camları herhangi bir işleme tabi tutmaksızın diğer bir GDT'ye satış yapmadığı, fakat TAT'ların belediyelerden topladıkları ıskarta camları doğrudan GDT'lere satabildiği,

(51) ıskarta düz cam kırığı ve FHDCK pazarına ilişkin olarak;

- 20.06.2022 tarihi öncesi dönemde ŞİŞECAM'ın FHDCK alım fiyatlarının piyasanın oldukça altında kalması sebebiyle FHDCK satışlarının Knauf İnşaat ve Yapı Elemanları San. ve Tic. AŞ (KNAUF), Ode Yalıtım Sanayi ve Ticaret AŞ (ODE) ve İZOCAM gibi teşebbüslere yapıldığı,
- Bununla birlikte ilgili tarihte ŞİŞECAM'ın FHDCK alım fiyatlarını %35 oranında iyileştirerek ürün talep etmesi ve yeni kurulan KARACALAR, Tekno Cam San. ve Ltd. Şti. (TEKNO CAM), ERKAN ÖZEN gibi GDT'ler sayesinde ıskarta düz cam talebinin arttığı, bu sayede mevcut durumda ıskarta düz cam kırığı satamayan düz cam işleme tesisinin olmadığı,

- (.....)

ifade edilmiştir.

H.2.3. EGEÇEV ile Yapılan Görüşme

(52) Türkiye ıskarta cam ambalaj pazarına ilişkin olarak;

- ŞİŞECAM'ın taahhütler kapsamında sözleşmelerini feshettiği toplama ve ayırma teşebbüslerinin mallarını satamama gibi bir durumun olmadığı ve ŞİŞECAM haricindeki teşebbüslere de satış yaptıkları,

(53) FHCAK kalite spektlerine ilişkin olarak;

- (.....),

- (.....),

(54) FHDCK satışına ilişkin olarak;

- FHDCK'yi Düzce Cam San. ve Tic. AŞ (DÜZCE CAM), KNAUF, ODE ve İZOCAM'ın tonajlı bir biçimde satın aldığı, ancak Kisan İnşaat Mühendislik San. ve Tic. AŞ (KISAN) gibi birçok cam yünü ve cam kürecik üreticisinin de alım yaptığı,

(55) FHCAK satışına ilişkin olarak;

- EGEÇEV'in son dönemde ŞİŞECAM'a yaptığı sevkiyatlarının normalden az olduğu çünkü taahhütlerdeki %35 şartının ŞİŞECAM'ı dezavantajlı duruma düşürdüğünün

ve iç piyasadaki rekabet ortamını tehlikeye düşürmeyecekse bu şartın esnetilebileceğinin EGEÇEV tarafından değerlendirildiği,

- Taahhütler sonrasında GÜRALLAR, PARKCAM, Marmara Cam Sanayi ve Tic. AŞ (MARMARA CAM), İZOCAM, Baştürk Cam Sanayi ve Ticaret AŞ (BAŞTÜRK) gibi teşebbüslerin tamamının ihtiyaç duyduğu miktar nispetinde FHCAK'ı temin edebilir hale geldiği,
- Bunlardan MARMARA CAM'ın ve BAŞTÜRK'ün taahhütler öncesi hiç FHCAK temin edemediği ve gelinen noktada EGEÇEV'in satışlarının teşebbüsler arasında eşite yakın bir dağılım sergilediği,

(56) FHCAK satış fiyatlarına ve üretim maliyetlerine ilişkin olarak;

- PARKCAM'a (.....)TL'den, GÜRALLAR ve BAŞTÜRK gibi birçok teşebbüse (.....)TL'den satıldığı, harman maliyetleri çok daha yüksek olmasına karşın harman maliyetlerinin üzerinde fiyat veremeyeceği gerekçesiyle ŞİŞECAM'ın ortalama (.....)TL (20.06.2022'den önce (.....) kusura TL) ödediği,
- Ancak son fiyat listesine göre 2. kalite FHCAK (taahhüt öncesi ıskarta cam ambalaj kırığı) fiyatının (.....)TL olarak güncellenmesinden ötürü taahhütlerin olmaması durumunda iç piyasadan (.....)TL'ye ıskarta cam ambalaj kırığı alabilen EGEÇEV'in hiçbir şekilde ıskarta cam ambalaj kırığı temin edemeyeceği,
- Yükselen harman maliyeti dolayısıyla cam üreticilerinin üretimlerinde %15 enerji tasarrufu sağladıkları FHCK'yi daha çok kullanmak istediklerini EGEÇEV'e ilettikleri,
- Toplayıcı teşebbüslerden alınan ıskarta cam ambalaj kırığı alışı fiyatının artırılması durumunda dahi toplanan miktarın mevcut altyapı eksikliğinden dolayı artmayacağı,
- ŞİŞECAM'ın FHCK bakımından EGEÇEV'in satış yaptığı diğer müşterilerine nazaran daha düşük fiyat verdiği ancak yaklaşık iki aydır diğer alıcıların verdiği fiyatı vermeye başladığı,
- ŞİŞECAM'a GDT'lerden aldığı ve kabul edilebilir TSP kriterlerinin üzerindeki FHCAK'yi yeniden işleminden geçirmesinin tahmini maliyeti ŞİŞECAM'ın taşeronu ödediği ücretten dolayı (.....)TL civarındayken EGEÇEV'in aynı işlem için maliyetinin (.....)TL civarında olduğu,

(57) ıskarta cam ambalaj kırığına ilişkin olarak;

- Taahhütler sonrasında ÖZENCAM ile anlaşmayıp cam kumbaralarını kendisi toplamak isteyen İstanbul'daki Ataşehir, Beykoz, Ümraniye ve Sarıyer gibi belediyelerin EGEÇEV'in camın nasıl toplanacağı konusundaki bilgisinden faydalanıp ya kendilerinin toplayarak ya da Bayfa Geri Dönüşüm (BAYFA) gibi başka teşebbüslere toplatarak ıskarta cam ambalaj kırığını EGEÇEV'e sevk etmeye başladığı,
- ıskarta cam ambalaj kırığının kaynağında toplanabilir hale gelmesi için belediyelere destek verilmesi gibi projelerin hayata geçirilmesiyle Türkiye Çevre Ajansı tarafından TÜDİS faaliyete geçirilmeden önce dahi toplanan ıskarta cam ambalaj kırığı miktarının artabileceği,
- Son dönemde sözleşme yenilemek istemeyip toplama faaliyetini bırakan birkaç belediyeden ötürü toplanan ıskarta cam ambalaj kırığında bir miktar düşüş olmasının direkt olarak ŞİŞECAM'ın taahhütleri neticesinde gerçekleşmediği, bu durumun 31.12.2020'de son bulan belgelendirme ücreti desteğinin ıskarta cam ambalaj kırığı toplanmasındaki parasal motivasyonu ortadan kaldırmasından kaynaklandığı ve depozito iade sisteminin başlangıcınının 01.012023 yerine 01.01.2024'e ertelenmesi

dolayısıyla piyasada ıskarta cam ambalaj kırığı bulma sıkıntısının bir süre daha devam etmesinin beklendiği,

- (.....) EGEÇEV'in Ege Bölgesi'ndeki belediyelere ücretsiz danışmanlık hizmeti verdiği ve belediyeleri toplama konusunda teşvik ettiği, hatta İzmir ilindeki Karşıyaka, Bornova ve Çine gibi sözleşme yenilemeyen bazı ilçe belediyelerindeki cam kumbaralarından da ıskarta cam ambalaj kırığı toplandığı,
- ŞİŞECAM'ın toplama teşebbüsleriyle sözleşmeleri feshetmesinin ardından hiçbir teşebbüsün cam toplama işinden çıkmadığı, çıkanların ise 31.12.2020'deki desteğin kesilmesi sonucu o dönemde çıktığı, (.....) otel ve restoranlardan toplama yapan bazı teşebbüslerin EGEÇEV'e satış yapmaya başladığı,
- Toplamayı bırakan bazı belediyelere ekipman ve lojistik desteği verilirse toplamanın gerçekleştirilebileceği,

(58) İthalata ilişkin olarak;

- EGEÇEV'in tedarik ettiği ıskarta cam ambalaj kırığının %(.....) ithalat ((.....)) yolu ile temin edildiği, %(.....) ise çoğunlukla (.....) Bölgesindeki cam kumbaralarından, otel ve restoranlardan geldiği,
- ŞİŞECAM'ın taahhütler kapsamında tüm ithalat kanallarını kendine çekmeyi bırakması sonucu EGEÇEV'in ithal ıskarta cam ambalaj kırığına bağımlı olarak yaptığı FHCAK üretiminde faaliyetlerini sürdürebildiği,
- Bu nedenle, ŞİŞECAM için ithalatın serbest bırakılmasının FHDCK / FHCAK oranı (.....) olan EGEÇEV'in faaliyet göstermesini engelleyeceği ve taahhüt öncesi döneme dönüş olacağı,
- ŞİŞECAM'ın asıl niyetinin ithalatı açmak olduğu çünkü mevcut durumda iç piyasa açılrsa bile yeteri kadar işleyecek ıskarta cam ambalaj kırığı temin edemeyeceği ve ithalatın açılması durumunda yıllık (.....) ton ıskarta cam ambalaj kırığı ithal ederek taahhüt öncesi döneme geri döneceği,
- FHCAK üretimi için yurt içinde yeterli kaynak olmaması sebebiyle ıskarta cam ambalaj kırığı ithalatının yurt içinden alıma göre daha pahalıya gelmesine karşın daha çok tercih edildiği,
- ıskarta cam ambalaj kırığının satın alınıp limandan getirilme masrafının iç piyasadan temin edilen ıskarta cam ambalaj kırığıyla oranlanması neticesinde üretime giren ıskarta cam ambalaj kırığı maliyetinin ortalama (.....)TL'ye geldiği ancak buna ek olarak ortalama (.....)TL üretim firesi maliyeti çıktığı, işleme maliyetinin ton başına (.....)TL ((.....) \$) olduğu ve FHCK'nin toplamda (.....)TL sınai maliyetinin olduğu

ifade edilmiştir.

H.3. Değerlendirme

H.3.1. Taahhütlerin Değiştirilmesine Gerekçe Gösterilen Argümanlar Hakkında Değerlendirme

- (59) Yukarıda da ifade edildiği üzere, ŞİŞECAM ve ÇEVRE SİSTEMLERİ hakkında yürütülen önaraştırma, tarafların sunmuş olduğu taahhütler çerçevesinde Kurulun 21.10.2021 tarih ve 21-51/712-354 sayılı kararı ile sonlandırılmıştır. Devam eden süreçte ŞİŞECAM, 24.05.2022 tarih ve 28158 sayı ile anılan Kurul kararı doğrultusunda bağlayıcı hale gelen taahhütlerin gözden geçirilmesi ve yeni taahhüt önerilerinin değerlendirilmesi talebini içeren bir başvuruda bulunmuştur.
- (60) Taahhütlerin yeniden değerlendirilmesi için 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde "Kararın alınmasına temel teşkil eden herhangi bir

unsurda esaslı değişiklik olması” koşulu aranmaktadır. Söz konusu koşulun karşılanıp karşılanmadığına ilişkin olarak ŞİŞECAM tarafından ileri sürülen gerekçelere ve bunlara ilişkin değerlendirmelere aşağıdaki başlıklarda yer verilmiştir.

H.3.1.1. Iskarta Düz Cam Bakımından Yaşanan Arz Fazlası Sorunu

- (61) Dosya kapsamında yer alan bilgilere bakıldığında, cam üretiminde kullanılan harman maliyetinin ciddi artış gösterdiği, bu nedenle cam geri dönüşümünün son derece önem kazandığı, yalıtım malzemesi olarak kullanılan dönüştürülmüş cam haricinde cam atıkların sonsuz kere dönüştürülerek kullanılabilmesi, böylelikle cam üretiminde sürdürülebilirliğin ve maliyet tasarrufunun sağlanabileceği, düz cam atıklarına ilişkin arz miktarının güvenilir verilerle tespit edilemediği, ancak iskarta düz cam arzının 200 bin ton olarak kabul edilebileceği; 2021 yılı verilerine bakıldığında ŞİŞECAM, EGEÇEV ve ÖZENCAM’ın alabildiği iskarta düz cam miktarının sırasıyla (.....) ton, (.....) ton ve (.....) ton olarak gerçekleştiği, bu veriler ışığında iskarta düz cam arzının yaklaşık (.....) tonunun geri dönüşüm sürecine dahil edilebileceği, kalan miktarın ise geri dönüşümüne sokulamayacağı anlaşılmaktadır. Bu bakımdan, taahhüt paketinin birinci maddesinin değiştirilerek ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından alınabilecek iskarta düz cam miktarının artırılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

H.3.1.2. Cam Ambalaj Atığı Toplama Sorunları

- (62) ŞİŞECAM, çevre mevzuatındaki değişiklik neticesinde belgelendirme ücreti ödenmesinin 31.12.2020 tarihinde sonlandırıldığını, ilgili ücretin iskarta cam satış fiyatının yaklaşık %(.....)’ına tekabül ettiğini, cam ambalaj sektöründeki firma sayısının azalması nedeniyle sektörde hakim firmaların belirlediğini, onların dışındaki firmalardan FHCK tedarikinin oldukça zorlaştığını belirtmiştir. Belgelendirme ücretinin kaldırılması ile ilgili olarak ŞİŞECAM tarafından ilaveten, iskarta cam toplama faaliyetleri gerçekleştiren küçük işletmelerin cam toplama faaliyetlerini askıya alarak daha kârlı atık alanlarına (metal ve pet) yöneldiği ifade edilmiştir.
- (63) ŞİŞECAM tarafından, belgelendirme ücretinin sonlanmasının doğal bir sonucu olarak, piyasadaki teşebbüslerin cam ambalaj atığı toplama operasyonlarından çıkmaya başladığı ve/veya hurda cam yerine ağırlıklı olarak metal ve plastik atıklara yöneldiği, (.....) bölgelerinde aktif olarak toplama yapan CAM KIRIĞI’nın ve verilen taahhütler nedeniyle de ŞİŞECAM’ın iskarta cam ambalaj alıcısı olarak piyasadan çekilmesi sonucu, kumbara toplama işinin tamamen durduğu, 2022 yılından itibaren (.....) Bölgesi’nde ÖZENCAM’ın iskarta cam toplayan tek teşebbüs haline geldiği ve daha önceleri ŞİŞECAM tarafından cam kumbaraları bedelsiz toplanırken taahhüt sonrası ÖZENCAM’ın belediyelerden kumbaraları (.....)TL gibi bir hizmet bedeli karşılığında toplayabileceğini belirtmesi sonucu pek çok belediye ile bu iş modeline dayalı bir anlaşma yaptığı, ancak bazı belediyelerin bu talebi kabul etmemesi sebebiyle bu bölgelerde iskarta cam ambalaj toplama sürecinin durma noktasına geldiğinin şifahi ŞİŞECAM’a iletildiği ve 2022’nin ilk üç ayında cam kumbaraların boşaltılması ve toplanmasında aksaklıklar yaşandığı, bu konuda kumbaraların üzerinde ŞİŞECAM logosunun bulunması sebebiyle farklı kanallardan ŞİŞECAM’a şikâyetlerin ulaştığı, bunlardan 42’sinde (17’si İstanbul’a, 6’sı İzmir’e, 5’i Tekirdağ’a ve 4’ü ise Kırklareli’ye ait) cam kumbaralarının toplanmadığının belirtildiği, 34’ünde (7’si İstanbul’a, 4’ü İzmir’e ve 3’ü Balıkesir’e ait) ise cam kumbarası konulması talebinde bulunulduğu hususları ifade edilmiştir.
- (64) ŞİŞECAM’a iletilen söz konusu şikâyetler incelenmiş olup konu hakkında EGEÇEV ve ÖZENCAM’ın değerlendirmeleri alınmıştır. Ayrıca, EGEÇEV ve ÖZENCAM ile

ŞİŞECAM'ın iskarta cam toplama sorunu yaşandığını belirttiği belediyeler arasındaki cam toplama sözleşmeleri talep edilmiştir. Hakkında cam kumbaralarının toplanmadığı yönünde şikâyet bulunan belediyelere ilişkin açıklamalara aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo-12: Kumbaraların Toplanmadığına Dair Şikâyet Bulunan Belediyelere İlişkin Açıklamalar

Belediye Adı	Sözleşme İlişkisi ¹¹	Açıklama
Adana/Çukurova	-	Bilgi yok (Hem ÖZENCAM hem EGEÇEV'in faaliyet alanı dışında)
Ankara/Çankaya	-	Bilgi yok (Hem ÖZENCAM hem EGEÇEV'in faaliyet alanı dışında)
Aydın/Didim	Yok	Sözleşme olmasa da EGEÇEV tarafından toplanıyor.
İstanbul/Avcılar	Yok	Mülkiyeti ÖZENCAM'a ait olan kumbaralar kaldırılıp anlaşma bulunan belediyelere kaydırılmıştır.
İstanbul/Beşiktaş	Var, bedelli	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut değil.
İstanbul/Beykoz	Yok	Mülkiyeti ÖZENCAM'a ait olan kumbaralar kaldırılıp anlaşma bulunan belediyelere kaydırılmıştır.
İstanbul/Beylikdüzü	Var, bedelli	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut.
İstanbul/Çatalca	Var, aynı destek	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut değil.
İstanbul/Çekmeköy	Var, bedelli	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut.
İstanbul/Esenyurt	Yok	ÖZENCAM ile bir sözleşme imzalamamıştır.
İstanbul/Kadıköy	Var, bedelli	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut.
İstanbul/Maltepe	Var, bedelli	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut.
İstanbul/Tuzla	Var, bedelli	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut.
İstanbul/Ümraniye	Yok	Mülkiyeti ÖZENCAM'a ait olan kumbaralar kaldırılıp anlaşma bulunan belediyelere kaydırılmıştır. Belediye ise sınırları içerisinde kalan kumbaraları toplayıp EGEÇEV'e göndermektedir.
İzmir/Karşıyaka	Yok	Sözleşme olmasa da EGEÇEV tarafından toplanıyor.
İzmir/Ödemiş	Var	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut.
İzmir/Urla	Yok	Sözleşme olmasa da EGEÇEV tarafından toplanıyor.
Kırklareli/Merkez	Yok	Belediye teşebbüsü toplayıp EGEÇEV'e gönderiyor.
Kırklareli/Lüleburgaz	Yok	ÖZENCAM ile bir sözleşme imzalamamıştır.
Kırklareli/Pınarhisar	Yok	ÖZENCAM ile bir sözleşme imzalamamıştır.
Kocaeli/Darıca	Var, aynı destek	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut değil.
Kocaeli/Gölcük	Var, aynı destek	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut değil.
Muğla/Bodrum	Yok	EGEÇEV ile bir sözleşme imzalamamıştır.
Sakarya/Adapazarı	Var, aynı destek	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut değil.
Tekirdağ/Süleymanpaşa	Var, aynı destek	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut değil.
Tekirdağ/Marmaraereğlisi	Var, aynı destek	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut değil.
Tekirdağ/Saray	Var, aynı destek	Şikâyetin geldiği dönemde sözleşme mevcut değil.

Kaynak: ŞİŞECAM ve GDT'lerden gelen cevabi yazılar

- (65) Yukarıdaki tablo incelendiğinde, çok sayıda belediye ile GDT'ler arasında sözleşme ilişkisi olmadığı, ancak GDT'ler tarafından sözleşmesiz olarak da toplama faaliyetinin yürütülebildiği anlaşılmaktadır. Bazı belediyeler (Beşiktaş, Çatalca, Darıca, Gölcük, Adapazarı, Süleymanpaşa, Marmaraereğlisi, Saray) bakımından ise şikâyetlerin geldiği dönemde ilgili belediye ile GDT'ler arasında sözleşme bulunmadığı ancak daha sonradan toplama faaliyetine başlandığı görülmektedir. Yapılan inceleme kapsamında,

¹¹ Tablodaki "bedelli" ifadesi ÖZENCAM'ın belirli bir bedel karşılığı belediyenin atık toplayıcısı teşebbüsün alt taşeronu üzerinden toplama yaptığını, "aynı destek" ifadesi ise ÖZENCAM'ın alan tahsis edilmesi karşılığında kumbaralardan toplama yaptığı anlamına gelmektedir.

şikâyetlerin geldiği bazı belediyelerde (Çankaya, Çukurova) ise toplama yapılıp yapılmadığı hususunda bilgi edinilmemiştir.

- (66) Kurul tarafından sunulan taahhütlerin kabul edilmesinin ardından ŞİŞECAM'ın ıskarta cam toplama faaliyetini bırakması ve taahhütlerden çok daha önce de CAM KIRIĞI firmasının pazardan çekilmesiyle Marmara Bölgesi'nde ıskarta cam toplayan tek GDT olarak ÖZENCAM kalmıştır. Belgelendirme ücretinin kesilmesi nedeniyle ÖZENCAM, Marmara Bölgesi'ndeki çeşitli belediyelerden daha önceden bedelsiz olarak yürütülen toplama faaliyeti için akaryakıt giderlerini karşılamak amacıyla aylık maktu bir tutar ya da yakıt tasarrufu sağlayabileceği şekilde ıskarta camın depolanabileceği alanlar gibi aynı destek talep etmiştir. ÖZENCAM tarafından; Marmara Bölgesi'nde (.....) belediye ile sözleşme imzalanıp, 7 bin kumbara tahsis edildiği ve toplanamayan herhangi bir cam kumbarasının olmadığı, ÖZENCAM ile anlaşması biten Silivri, Avcılar, Ümraniye, Beykoz ve Şile gibi belediyelerden alınan kumbaraların anlaşmanın yapıldığı Beşiktaş, Şişli ve Kadıköy gibi ilçelerde boyanarak tekrardan yerleştirildiği, ÖZENCAM ile anlaşma imzalamayan Ataşehir ve Pendik gibi belediyelerin kumbaralarını kendi imkânları ile toplamaya başladığı, toplama veya toplattırma yetkisi ve yükümlülüğü mevzuata göre belediyelere ait olan kumbaraların toplanması hakkında Edirne, Kırklareli ve Lüleburgaz belediyeleri gibi birçok belediye ile görüşmeler yapıldığı, ancak bu belediyelerin ÖZENCAM'ın toplama şartlarını (aynı veya nakdi destek) kabul etmemesi sebebiyle kendi yetki alanlarındaki cam kumbaralarını sahadan çektiği hususlarını ifade etmiştir.
- (67) Ege Bölgesi'nde toplama faaliyeti yürüten EGEÇEV tarafından, coğrafi açıdan EGEÇEV'in tesisine yakın bölgelerdeki belediyeler ile sözleşme ilişkisi olup olmamasına bakılmaksızın buralardaki kumbaraların toplandığı, uzak olan bölgelerde ise ıskarta cam ambalaj toplayan teşebbüslerden tedarik sağlandığı, Aydın'ın Koçarlı ve Germencik belediyeleri ile EGEÇEV'in sözleşme için anlaşamaması dolayısıyla mülkiyeti ŞİŞECAM'da bulunan cam kumbaralarının Marmaris'e götürüldüğü, ÖZENCAM ile anlaşamayan Ataşehir, Üsküdar, Pendik, Ümraniye ve Bağcılar gibi belediyelerin cam kumbaralarının ise söz konusu belediyelerce toplanıp EGEÇEV'e gönderildiği belirtilmiştir.
- (68) Yukarıda yer verilen tespit ve açıklamalar çerçevesinde, çevre mevzuatı açısından geçiş döneminin devam ettiği 2022 yılının ilk üç ayında, cam kumbaraların kaldırılması ve toplanmaması hususlarındaki aksaklıkların;
- Yeni mevzuatın oluşturulması ve piyasa dinamiklerinin dengeye gelmesi sürecinde yaşanan belirsizlik,
  - Yetkilendirilmiş kuruluşların vermeyi bıraktığı desteğin ve artan maliyetlerin düşük kârlılıkla çalışılan sektör oyuncularının (TAT'ların) faaliyette bulunma güdüsünü baltalaması,
  - ıskarta cam ambalaj pazarından çıkan ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin boşalttığı alanın başka teşebbüslerce doldurulmaya çalışılması sürecinde sözleşme imzalanmasından kaynaklı gecikmeler yaşanması,
  - Bazı belediyelerin geri dönüşüm konusunda harekete geçme noktasında isteksiz davranması

gibi çeşitli sebeplerden kaynaklandığı ve doğrudan ŞİŞECAM tarafından verilen taahhütler ile ilişkilendirilmesinin uygun olmadığı, ancak taahhüt sonrası dönemde ıskarta cam ambalaj bakımından yaşanan toplama sorunlarının, kararın alınmasına esas teşkil eden unsurlarda bir değişiklik olarak kabul edilebileceği ve bu nedenle ŞİŞECAM'a getirilen ıskarta cam alımı sınırlamasının esnetilebileceği kanaatine

varılmıştır. ŞİŞECAM'ın ıskarta cam tedarikine başlaması halinde, toplama ayırma firmalarına finansal veya lojistik destek sağlamak suretiyle bu teşebbüslerin faaliyetlerinin artmasını sağlayabileceği ve yaşanan toplama sorunlarının giderilmesine katkı yapabileceği değerlendirilmektedir.

H.3.1.3. Kalite Spektlerine Göre Üretim Yapabilen GDT'lerin Sınırlı Olması

- (69) ŞİŞECAM, tek bir firmadan %35'ten fazla tedarik edilememesine ilişkin taahhüt maddesinde aranan %35 koşulunun FHCAK bakımından yükseltilmesi veya kaldırılması talebine ilişkin olarak; FHCK kalitesinde üretim yapabilen tek tedarikçinin EGEÇEV olduğunu, dolayısıyla anılan şartın FHCAK bakımından karşılanmasının mümkün olmadığını ifade etmiştir.
- (70) Söz konusu taahhüt maddesi, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin FHDCK ve FHCAK alımlarını mevcut veya gelecekte pazara girebilecek belirli bir GDT üzerine yoğunlaştırarak diğer GDT'lerin pazardan dışlanması önüne geçebilmek adına kabul edilmiştir. ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin taşeron işletmecisi olan (.....) tarafından kurulan KARACALAR unvanlı GDT 14.02.2022 tarihinde cam geri dönüşümü alanında faaliyet göstermeye başlamış olup hâlihazırda ŞİŞECAM'a en fazla FHDCK tedarik eden teşebbüs haline gelmiştir. Öte yandan, FHDCK pazarında çok sayıda oyuncu bulunması¹² ve bu firmaların ŞİŞECAM tarafından aranan kalite koşullarında FHDCK üretimi yapabilmesi ŞİŞECAM'ın bu ürün bakımından çeşitli GDT'lerden tedarik yapabilmesine olanak tanımakta, dolayısıyla %35 koşulunun FHDCK pazarı bakımından yerine getirilmesi bakımından bir sorun olmadığı anlaşılmaktadır. Ancak FHCAK bakımından benzer koşulların geçerli olmadığı, ŞİŞECAM'ın FHCAK tedarikinin tamamını EGEÇEV'den yapmak durumunda olduğu anlaşılmaktadır.
- (71) Söz konusu taahhüt maddesi önaraştırma döneminde değerlendirilirken CAM KIRIĞI ve ÇEVDOSAN gibi FHCAK üretimi yapabilen GDT'lerin geri dönüşüm faaliyetlerine devam edeceği veya yeni GDT'lerin geri dönüşüm pazarına girerek pazardaki teşebbüs sayısını artıracığı ve %35 koşulunun sağlanabileceği kanaati oluşmuştur. Buna karşılık, CAM KIRIĞI ve ÇEVDOSAN faaliyetlerini tamamen durdurmuş olup bu firmaların 2022 yılında da cam geri dönüşüm faaliyeti göstermediği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, ŞİŞECAM tarafından belirlenen kalite kriterlerine uygun olarak üretim yapabilen tek GDT'nin hâlihazırda EGEÇEV olduğu, getirilen taahhüdün yerine getirilmesinde fiili imkânsızlık olduğu değerlendirilmektedir.
- (72) Yapılan inceleme kapsamında EGEÇEV ve ÖZENCAM ile yapılan görüşmelerde, ŞİŞECAM'ın taahhüt sonrası dönemde rakiplerini dışlayıcı nitelikte FHCK alım politikası yürüttüğüne ilişkin bir iddiada bulunulmamış, EGEÇEV ile yapılan görüşmede "*belirli bir teşebbüsten tedarik edilen FHCK miktarının, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından üçüncü taraf teşebbüslerden tedarik edilen toplam FHCK miktarı içerisindeki payının her mali yıl için %35 oranını geçmemesine*" ilişkin taahhüt maddesi nedeniyle, son dönemde ŞİŞECAM'a yapılan sevkiyatların normalden az olduğu ve söz konusu taahhüt maddesinin ŞİŞECAM'ı dezavantajlı konuma düşürdüğü, iç piyasadaki rekabet ortamını tehlikeye düşürmeyecekse bu şartın esnetilebileceği ifade edilmiştir.
- (73) Bu kapsamda, geri dönüşüm pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin pazardan ayrılmasının yanında sınırlı sayıda yeni giren teşebbüsün aranan kriterlere uygun FHCAK üretimi yapmadığı ve EGEÇEV'in söz konusu taahhüt maddesine ilişkin beyanları birlikte değerlendirildiğinde, "*belirli bir teşebbüsten tedarik edilen FHCK*

¹² ÖZENCAM tarafından KARACALAR, TEKNO CAM ve ERKAN ÖZEN gibi farklı GDT'lerin pazarda faaliyete başladığı ifade edilmiştir.

miktarının, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından üçüncü taraf teşebbüslerden tedarik edilen toplam FHCK miktarı içerisindeki payının her mali yıl için %35 oranını geçmemesine” ilişkin taahhüt maddesinin değiştirilebilmesi için 4054 sayılı Kanun’un 43. maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde aranan şartın karşılandığı değerlendirilmektedir. Söz konusu maddenin yeniden değerlendirilmesine ilişkin açıklamalara aşağıda “Alternatif Taahhütlere İlişkin Değerlendirmeler” başlığı altında yer verilmiştir.

H.3.1.4. İthalat Sorunları

- (74) ŞİŞECAM ithalat ile ilgili olarak; ithal ıskarta cam fiyatının, yerel ıskarta cam fiyatından yüksek seyrettiği, dolayısıyla, ıskarta camın ithal edilmesinin yerel piyasadaki ıskarta cam fiyatlarını bozucu etkisinin bulunmadığı, Kurul kararı sonrasında ithalat seviyelerinin yükseldiği, ıskarta cam ithalatının tamamen serbest bırakılmasının, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin tedarikini ithal kaynaklardan yaparak yerel piyasaya daha az ihtiyaç duymasını sağlayacağı ve ıskarta cam fiyatlarının düşmesine neden olacağı, hâlihazırda (.....)'dan ÇEVRE SİSTEMLERİ'ne ihracat yapmak amacıyla iletişim kurulduğu, Türkiye'de EGEÇEV dışındaki firmaların ithalat yapacak mali gücü olmadığı hususlarını belirtmiştir. İthalata ilişkin ŞİŞECAM'ın ilk iddiası ithal cam fiyatlarının yerel ıskarta cam fiyatlarından yüksek olmasına ilişkindir.
- (75) ŞİŞECAM tarafından gönderilen verilerle oluşturulan aşağıdaki Grafik-1'e (Ülke Bazlı ıskarta Cam İthalatı ve ŞİŞECAM İthalatı) bakıldığında Ocak 2021-Mart 2022 döneminde her ay ithalat birim fiyatlarının yerel fiyatların üstünde seyrettiği görülmekte olup, bu makasın taahhütlerin kabul edildiği Ekim 2021'den sonra hızla açıldığı görülmektedir. Bu durum, EGEÇEV'in verileriyle de desteklenmektedir. Aşağıda EGEÇEV'in yurt içi ve yurt dışı ıskarta cam alış fiyatlarını gösteren Grafik-2'de yer alan verilerden de anlaşıldığı üzere taahhüt sonrası döneme ilişkin süreçte ithalat fiyatları sürekli yurt içi fiyatların üzerinde seyretmektedir. Dolayısıyla ŞİŞECAM'ın ithalat fiyatlarının yurt içi fiyatlardan yüksek olduğu iddiası kabul edilebilir niteliktedir.

Grafik-1: Ülke Bazlı ıskarta Cam İthalatı ve ŞİŞECAM İthalatı

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: Taahhütlerin Yeniden Değerlendirilmesine Yönelik ŞİŞECAM Başvurusu

Grafik-2: Taahhüt Sonrası Döneme İlişkin EGEÇEV'in Yurt İçi ve Yurt Dışı ıskarta Cam Alış Ağırlıklı Ortalama Fiyatları

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: EGEÇEV Cevabi Yazı

- (76) Bununla birlikte ithalat fiyatlarının yerel fiyatlardan yüksek olmasına rağmen hem EGEÇEV hem de ŞİŞECAM tarafından ithalatın hala tercih edilebilir bir seçenek olmasının sebebi harman maliyetlerinin yüksek olmasıyla¹³ açıklanabilmektedir. Bu

¹³ Harman maliyeti: Bir ton ergitilmiş cam (brüt cam miktarı) elde etmek için kullanılan (tüketilen) hammaddelerin ortalama maliyetini ifade etmektedir. Ergitilmiş cam, soğutulurken hatalı ürünlerin ayıklanması ile ürün elde edilir. Brüt cam miktarı ile ürün miktarı arasındaki fark ise randımanlılık

kapsamda Ocak 2021-Nisan 2022 dönemini kapsayan ve ŞİŞECAM tarafından sunulan harman maliyeti bilgileri aşağıdaki Grafik-3'te yer almaktadır.

Grafik-3: Bal, Beyaz ve Yeşil Cam Üretimine İlişkin Harman Maliyeti (TL/Ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: ŞİŞECAM Taahhütlerin Yeniden Değerlendirilmesine İlişkin Rapor

- (77) Grafik-3'te görüldüğü üzere 2022 yılına gelindiğinde her üç ürün grubu için de harman maliyetlerinde ciddi oranda bir sıçrama olduğu; özellikle taahhüt sonrası dönemde harman maliyetlerinin, ithalat fiyatının oldukça üstünde seyrettiği görülmektedir. Dolayısıyla ithalat kanalı, harman maliyetlerinin yüksek olduğu durumda alternatif bir yol olarak değerlendirilebilecektir.

Grafik-4: Taahhüt Sonrası Döneme İlişkin İthalat Fiyatı ve Bal, Beyaz ve Yeşil Cam üretimine İlişkin Harman Maliyetinin Karşılaştırılması

(.....TİCARİ SIR.....)

- (78) ŞİŞECAM ithalat ile ilgili ayrıca Kurulun taahhütlere ilişkin verdiği kararı sonrasında ithalat miktarının arttığını ifade etmiştir. Bu kapsamda 2021 ile 2022 yılının ilk beş ayında gerçekleştirilen ithalat miktarlarının karşılaştırılması yararlı olacaktır. Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 2021 yılının ilk beş ayında EGEÇEV ve ŞİŞECAM'ın toplam ithalat miktarı (.....) ton olarak gerçekleşirken bu rakam 2022 yılının ilk beş ayında (.....) tona çıkmıştır. Dolayısıyla ŞİŞECAM tarafından belirtildiği gibi taahhüt sonrası dönemde ithalat miktarında artış yaşandığı görülmektedir.

Tablo-13: 2021 Yılı'nın İlk 5 Ayı ile 2022 Yılı'nın İlk 5 Ayına İlişkin İthalat Miktarları

Teşebbüs	2021 Yılı İlk 5 Ay (ton)	2022 Yılı İlk 5 Ay (ton)
ŞİŞECAM	(.....)	(.....)
EGEÇEV	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)

Kaynak: ŞİŞECAM ve EGEÇEV verileri

- (79) Yukarıda ithalata ilişkin yer verilen açıklamalar ve veriler doğrultusunda, ŞİŞECAM tarafından öne sürülen ithal ıskarta cam fiyatlarının yerel fiyatların üzerinde seyrettiği ve Kurul kararı sonrası ithalat miktarında artış olduğu iddiasının gerçeği yansıttığı görülmektedir. Buna ek olarak, yukarıda da değinildiği gibi harman maliyetindeki artış nedeniyle, ithal ıskarta cam fiyatlarının yerel fiyatlardan yüksek olmasına rağmen ithalat miktarının artış gösterdiği, dolayısıyla ithalata getirilen sınırlamanın esnetilmesinin yerel piyasaya etkisinin sınırlı olacağı değerlendirilmektedir.
- (80) Buna ek olarak, ithalat fiyatının harman maliyetinden düşük olması cam üretim maliyetinin düşmesine ve dolaylı olarak tüketici faydası oluşmasına yol açabilecektir. Bu kapsamda, harman maliyetlerinin taahhüt sonrası dönemde hızlı bir şekilde artmasına bağlı olarak teşebbüslerin ithalat kanalına yönelmek istediği, öte yandan ithalat fiyatlarının yerel ıskarta cam fiyatlarından düşük olması sebebiyle teşebbüslerin yerel ıskarta cam talebinin de devam edeceği, gerek ithalat miktarının gerekse yurt içi ıskarta

kayıdır. 1.2 ton hammadde kullanımı yerine 1 ton cam kırığı kullanılabilir. Dolayısıyla, 1 ton cam kırığı ile yaklaşık 1.2 ton hammadde, bunlarla üretilen cam miktarı bakımından eşdeğerdir.

cam alım miktarının 2022’de artış gösterdiği tespitlerinden hareketle, ithalata ilişkin taahhüt maddesinin yeniden değerlendirilmesi için 4054 sayılı Kanun’un 43. maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde aranan şartın karşılandığı anlaşılmakta olup, söz konusu maddenin yeniden değerlendirilmesine ilişkin açıklamalara aşağıda “*Alternatif Taahhütlere İlişkin Değerlendirmeler*” başlığı altında yer verilmiştir.

H.3.1.5. Geri Dönüşüm Tesislerinin Sayısının Azlığı

- (81) ŞİŞECAM tarafından, taahhütler nedeniyle ÇEVRE SİSTEMLERİ’nin sahip olduğu T/GDT kapasitesinin hiç kullanılmadığı, cam kırma kapasitesinin ise sınırlı bir oranda kullanılabilirdiği, T/GDT kapasitesi olan tek rakibin EGEÇEV olduğu, cam kırma kapasitesi bakımından ise ÖZENCAM’ın hâkim durumda olduğu ifade edilmektedir.
- (82) ŞİŞECAM tarafından, ÇEVRE SİSTEMLERİ dışında az sayıda oyuncu olduğu ve bu durumun rekabet üzerinde olumsuz etki oluşturduğu, ÇEVRE SİSTEMLERİ’nin de alternatif taahhütler çerçevesinde faaliyetine devam etmesi halinde pazardaki teşebbüs sayısının artacağı ve bunun olumlu etki yapacağı hususlarının ileri sürüldüğü görülmektedir. Öte yandan, anılan iddiaların pazardaki durumla örtüşmediği, EGEÇEV ve ÖZENCAM’ın ÇEVRE SİSTEMLERİ pazara girmeden önce pazarın önde gelen oyuncuları olduğu, ÇEVRE SİSTEMLERİ’nin 2019’da faaliyete başlamasından sonra %(.....) pazar payı ile pazardaki ikinci büyük teşebbüs olan CAM KIRIĞI’nın pazardan çıktığı, ÇEVRE SİSTEMLERİ’nin kısa süre içerisinde FHCK pazar payını %(.....)’in üzerine çıkartarak hakim duruma geldiği, dolayısıyla taahhüt sonrası dönemde pazarda öne çıkan iki teşebbüs kalmış olsa da rekabetin olumsuz etkilenmediği, aksine taahhütler sayesinde söz konusu teşebbüslerin de pazar dışına itilmesinin önüne geçildiği, dolayısıyla ÇEVRE SİSTEMLERİ’nin kapasitesinin tümünü kullanamıyor olmasının taahhüt paketi ile hedeflenen amaçlar arasında olduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, ÇEVRE SİSTEMLERİ’nin kapasitesini kullanamadığı ve pazarda az sayıda oyuncunun kaldığı yönündeki argümanların taahhütlerin değiştirilmesine dayanak teşkil edecek nitelikte olmadığı sonucuna varılmaktadır.

H.3.1.6. Cam Ambalaj Geri Dönüşümü Faaliyetleri ve Projelerinde Beklenen Artış

- (83) ŞİŞECAM tarafından cam ambalaj geri dönüşümü faaliyetleri ve projeleri ile ilgili olarak; cam ambalaj atığı geri dönüşüm oranının 2018 yılında %7 olarak hesaplanırken, bu oranın 2019 yılında %5’e düştüğü, aynı oranın Avrupa’da ortalama %76’dan %78’e yükseldiği, TÜDİS kapsamında belirlenen cam ambalaj özelindeki ulusal geri dönüşüm hedefinin %70 olduğu ve bu hedefe ulaşılabilmesi durumunda Türkiye’deki cam ambalaj sektöründe yaklaşık 1 milyon ton ıskarta cam ambalaj arzı oluşacağı ifade edilmiştir. İlaveten TÜDİS’in 2022 yılında devreye girmesinin planlandığı ancak gelinen noktada halen uygulama usul ve esaslarına ilişkin mevzuat ve yatırım, iş birliği ve işgücü anlamında kapasite oluşturmaya dair çalışmaların devam ettiği, projenin uygulama fazının henüz hayata geçirilmemiş olup, 28.04.2022 tarihli ÇŞİDB’ye bağlı proje ekibi uhdesinde yürütülen toplantıda da paylaşıldığı üzere, planlama ve sistem tasarım çalışmalarının halen devam ettiği, uygulamaya yönelik pilot çalışmaların Haziran 2022’de başlatılacağı bilgisinin paylaşıldığı, Haziran 2023’te ise tüm ülke genelinde depozito sisteminin hayata geçirilmesinin hedeflendiği belirtilmiştir. Dolayısıyla, TÜDİS’in beklenenden daha geç devreye girecek olmasının yanı sıra ulusal geri dönüşüm oranının en azından bir yıl daha %7 civarında kalacağı ve dolayısıyla cam ambalaj atığı arzının beklenenden az gerçekleşecek olması nedeniyle ŞİŞECAM, ıskarta cam ambalaj tedarikine ilişkin iki numaralı taahhüt maddesinin yeniden değerlendirilmesini talep etmektedir.

- (84) TÜDİS, yukarıda da ifade edildiği üzere Türkiye'deki cam geri dönüşüm faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için başlatılan bir projedir. TÜDİS kapsamında ulusal ölçekte hem ıskarta camların toplanması hem de bu camların tekrardan geri dönüştürülerek ekonomiye kazandırılması hedeflenmektedir. Ancak TÜDİS'in uygulamaya koyulmasının gecikmesi ve Türkiye'de cam geri dönüşüm oranının ve bu konudaki bilinç seviyesinin düşük olması GDT ve TAT firmalarının ıskarta cam bulmasını zorlaştırabilecek bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla TÜDİS'in gecikmesi neticesinde piyasada yaşanan cam ambalaj atığı arzı sorunları ile Türkiye'deki cam ambalaj toplama hususundaki bilinç seviyesi birlikte değerlendirildiğinde, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ıskarta cam ambalaj tedarik edebilmesine ilişkin iki numaralı taahhüt maddesinin yeniden değerlendirilmesi talebi uygun görülmüştür.

H.3.1.7. Üretimde Yaşanan Sorunlar

- (85) ŞİŞECAM üretim başlığı altında, cam ambalaj üretiminde kullanılan her %10'luk cam kırığının, Türkiye'nin dışa bağımlı olduğu ve uluslararası kritik öneme sahip olan enerji tüketiminde %2,5'lik oranında tasarruf sağladığı, enerji tasarrufunun yanı sıra kullanılan her %10'luk cam kırığının %5 emisyon azalımı da sağlayarak uluslararası müşteriler tarafından takip edilen sürdürülebilirlik hedeflerinin sağlanması vasıtasıyla ihracat gücüne etki ettiği, ÇŞİDB'den lisans alan firmalardan FHCK olarak tedarik edilmesine karşın kalite spektlerini karşılamayan cam ambalaj kaynaklı malzemelerin, FHCK kalite spektlerine uygun hale getirilebilmesi için T/GDT'de tamamının yeniden işlenmesine ihtiyaç duyulduğu, bu durumun, T/GDT bulunmayan firmalardan alınan FHCK'ların ikinci kez üretim sürecinden geçmesine ve maliyetinin yükselmesine neden olduğu, Kurul kararı sonrasında cam geri dönüşüm sektöründe FHCK kalitesinde cam kırığı üretebilen aktif tek firmanın kaldığı, cam ambalaj atığının ağırlıklı olarak FHCK kalite spektlerine göre üretim yapamayan firmalara kaydığı ve halihazırda ŞİŞECAM'ın cam geri dönüşümü için kurulu olan T/GDT'nin çalıştırılmaması neticesinde nitelikli üretim imkânı, istihdam, tecrübe ve katma değerli üretime yönelik yetenek kaybı yaşandığı hususlarını ifade etmiştir.
- (86) ŞİŞECAM tarafından üretimle ilgili iddia edilen söz konusu hususların, taahhütler ile doğrudan bir ilgisi olmadığı, dolayısıyla taahhütlerin değiştirilmesine dayanak teşkil etmeyeceği değerlendirilmektedir.

H.3.1.8. Taahhütlerin Değiştirilmesine Gerekçe Gösterilen Argümanlar Hakkında Genel Değerlendirme

- (87) Taahhütlerin değiştirilmesine gerekçe gösterilen argümanlar kısaca özetlenecek olursa; ŞİŞECAM ıskarta düz cam pazarına ilişkin olarak; Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yerel piyasa tarafından sağlanan toplam ıskarta düz cam arzını açıkladığını, bunun yanı sıra cam kırma tesislerinin kapasitesinin de belirli olduğunu, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin Türkiye'deki cam kırma kapasitesinin %30'una sahip olduğunu, bu kapsamda ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin yerel ıskarta düz cam arzının %30'unu tedarik edebileceğini, hâlihazırda ihtiyaç duyduğu ıskarta düz camın 10 bin tonunu ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü'nden tedarik edebildiği için ihtiyacın (.....) tonu aşan kısmını yerel arzın %30'unu aşmayacak şekilde piyasadaki tedarik etmesinin uygun olacağını ifade etmiştir. Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında, ıskarta düz cam geri dönüşümünün sektöre uğramaması adına ıskarta düz cam alımlarına ilişkin taahhüt maddesinin değiştirilebileceği sonucuna varılmaktadır.
- (88) ŞİŞECAM ıskarta cam ambalaj pazarı ile ilgili olarak; ıskarta cam satış fiyatının yaklaşık % (.....)'ına tekabül eden belgelendirme ücretinin kalkması neticesinde cam ambalaj

sektöründeki firma sayısının azalması nedeniyle sektörde hâkim firmaların belirlediğini, atık cam toplama faaliyetleri gerçekleştiren küçük işletmelerin cam toplama faaliyetlerini askıya alarak daha kârlı atık alanlarına (metal ve pet) yöneldiğini ve Türkiye'nin farklı bölgelerinden kendilerine atık cam kumbaralarının dolmasıyla ilgili şikâyetler geldiğini ifade etmiştir. Yapılan değerlendirmeler neticesinde, taahhüt sonrası dönemde ıskarta cam atıklarının toplanması bakımından çeşitli sorunlar ortaya çıktığı, bu sorunların kararın değiştirilmesine gerekçe olarak kabul edilebileceği, ŞİŞECAM'ın ıskarta cam tedarikine başlaması halinde, toplama ayırma firmalarına finansal veya lojistik destek sağlamak suretiyle faaliyet gösterebileceği ve yaşanan toplama sorunlarının giderilmesine olumlu katkı yapabileceği, bu bakımdan taahhüt paketinin ikinci maddesinin değiştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

- (89) ŞİŞECAM ithalatla ilgili olarak; ithal atık cam fiyatının, yerel atık cam fiyatından yüksek seyrettiği ve Kurul kararı sonrasında ithalat seviyelerinin yükseldiği, atık cam ithalatının tamamen serbest bırakılmasının, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin tedarikini ithal kaynaklardan yaparak yerel piyasaya daha az ihtiyaç duymasını sağlayacağı hususlarını ileri sürmüştür. İthalatla ilgili yapılan tüm değerlendirmeler doğrultusunda, harman maliyetlerinin taahhüt sonrası dönemde hızlı bir şekilde artmasına bağlı olarak teşebbüslerin ithalat kanalına yönelmek istediği, öte yandan ithalat fiyatlarının yerel ıskarta cam fiyatlarından düşük olması sebebiyle teşebbüslerin yerel ıskarta cam talebinin de devam edeceği, nitekim gerek ithalat miktarının gerekse yurt içi ıskarta cam alım miktarının 2022'de artış gösterdiği, buna göre harman maliyetlerinin yükselmesine bağlı olarak ortaya çıkan gelişmelerin taahhütlerin değiştirilmesi bakımından makul bir gerekçe olarak kabul edilebileceği, bu kapsamda ithalata ilişkin olarak getirilen sınırlamanın gevşetilmesinin tüketici faydası ortaya çıkarabileceği, dolayısıyla taahhüt paketinin üçüncü maddesinin değiştirilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmaktadır.
- (90) ŞİŞECAM, ek bir firmadan %35'ten fazla tedarik edilememesine ilişkin taahhüt maddesinde aranan %35 koşulunun FHCAK bakımından yükseltilmesi veya kaldırılması gerektiğini beyan etmiştir. Söz konusu argüman değerlendirildiğinde FHDCK pazarında oyuncu sayısının fazla olması ve bu teşebbüslerin ŞİŞECAM'ın aradığı kriterlerde üretim yapabiliyor olduğu görülmekte olup, FHDCK pazarı bakımından bir sorun olmadığı, ancak benzer koşulların FHCAK pazarında bulunmadığı, ŞİŞECAM'ın istediği standartta ürün sağlayabilen tek teşebbüsün EGEÇEV olduğu, dolayısıyla FHCAK tedarikinin tamamını EGEÇEV'den yapmak durumunda kaldığı ve taahhüdün yerine getirilmesinin imkânsız hale geldiği, bu bakımdan taahhüt paketinin 4. maddesinin değiştirilmesi talebinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.
- (91) ŞİŞECAM ayrıca, taahhütler nedeniyle ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin sahip olduğu T/GDT kapasitesinin hiç kullanılmadığı, cam kırma kapasitesinin ise sınırlı bir oranda kullanılabilirdiği, T/GDT kapasitesi olan tek rakibin EGEÇEV olduğu, cam kırma kapasitesi bakımından ise ÖZENCAM'ın hâkim durumda olduğu hususlarını beyan etmiştir. ŞİŞECAM tarafından belirtilen hususlar incelendiğinde, anılan iddiaların isabetli olmadığı, taahhüt sonrası dönemde pazarda öne çıkan iki teşebbüs kalmış olsa da rekabetin olumsuz etkilenmediği, aksine taahhütler sayesinde söz konusu teşebbüslerin de pazar dışına itilmesinin önüne geçildiği, dolayısıyla ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin kapasitesinin tümünü kullanamıyor olmasının taahhüt paketi ile hedeflenen amaçlar arasında olduğu, bu itibarla anılan gerekçenin taahhüt paketinin değiştirilmesine gerekçe olamayacağı sonucuna varılmaktadır.
- (92) ŞİŞECAM son olarak; cam geri dönüşümü için kurulu olan TGDT'nin çalıştırılmaması neticesinde nitelikli üretim imkânı, istihdam, tecrübe ve katma değerli üretime yönelik

yetenek kaybı yaşandığı hususlarını belirtmiş olup, söz konusu iddianın taahhütler ile doğrudan bir ilgisi olmadığı, dolayısıyla anılan gerekçenin taahhüt paketinin değiştirilmesine gerekçe olamayacağı değerlendirilmektedir.

- (93) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler kapsamında, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca aranan koşulların sağlandığı, bu çerçevede taahhüt paketinde değişiklik yapılmasının uygun olacağı kanaatine varılmaktadır.

H.3.2. Taahhüt Sonrası Dönemde ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin İskarta Cam ve FHCK Alım Miktarı Hakkında Değerlendirme

- (94) Taahhüt paketinin değiştirilmesine ilişkin ŞİŞECAM tarafından sunulan alternatif taahhütlerin değerlendirilmesinden önce, söz konusu taahhüt paketinin bağlayıcı hale getirilmesinden sonra pazarda oluşan etkilerin ortaya konulmasında fayda görülmektedir.
- (95) ŞİŞECAM ve ÇEVRE SİSTEMLERİ tarafından sunulan taahhüt paketi ile ÇEVRE SİSTEMLERİ, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü dışında kalan üçüncü taraf teşebbüslerden ıskarta cam alımlarını sonlandırmıştır. Bu başlık altında, söz konusu taahhütlerin etkisiyle ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ve pazarda öne çıkan rakiplerinin (EGEÇEV ve ÖZENCAM) ıskarta cam ve FHCK alımlarındaki değişim hakkında açıklama ve değerlendirmelere yer verilmektedir.

H.3.2.1. İskarta Cam Alımlarındaki Değişim

- (96) ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ıskarta cam tedarikinin taahhütler sonrasında nasıl etkilendiğinin ortaya konulması alternatif taahhütlerin değerlendirilmesi bakımından önem arz etmektedir. ÇEVRE SİSTEMLERİ tarafından 2019-2022 yılları arasında tedarik edilen ıskarta düz cam ve ıskarta cam ambalaj miktarları aşağıda yer verilen tablodan görülebilmektedir.

Tablo-14: ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin Tedarik Ettiği Cam Miktarları (ton)

Tedarik Edilen Taraf	Cam Türü	2019	2020	2021	2022
ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü	Düz Cam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü	Cam Ambalaj	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü Toplam		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
3. Şahıs Şirketler	Düz Cam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
3. Şahıs Şirketler	Cam Ambalaj	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
3. Şahıs Şirketler	Cam Ambalaj (İthalat)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
3. Şahıs Şirketler Toplam		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Düz Cam Toplam		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Cam Ambalaj Toplam (Yurt İçi)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Cam Ambalaj Toplam (İthal)		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GENEL TOPLAM		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: ŞİŞECAM

- (97) Yukarıdaki tabloda yer alan 2021 yılı verileri incelendiğinde, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin (.....) tonu kendi iştiraklerinden, (.....) tonu ise üçüncü taraflardan olmak üzere toplam (.....) ton ıskarta cam tedarik ettiği, taahhütler ile üçüncü taraflardan ıskarta cam tedariki yasaklandığından üçüncü taraflardan tedarik ettiği ıskarta cam miktarının 2022 yılında neredeyse sonlandığı¹⁴ ve 2022 yılında toplam ıskarta cam alımının, kendi iştirakleriyle

¹⁴ ŞİŞECAM tarafından 2022 yılındaki ithalat miktarının 2021 yılında son verilen siparişlere ait olduğu belirtilmektedir.

sınırlı kalmak suretiyle (.....) ton olarak gerçekleşeceği anlaşılmaktadır.

- (98) ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ıskarta cam alamaması neticesinde rakip teşebbüslerin ıskarta cam alımlarında belirgin bir artış olması beklenmektedir. Bu kapsamda, EGEÇEV ve ÖZENCAM'ın ıskarta cam alımlarındaki değişiklikler aşağıdaki tablolarda görülmektedir.

Tablo-15: Teşebbüsler Tarafından Yurt İçinden Satın Alınan ıskarta Cam (ton)

Cam Türü	Teşebbüs	2021 (ilk 5 ay)	2022 (ilk 5 ay)
ıskarta Düz cam	EGEÇEV	(.....)	(.....)
	ÖZENCAM	(.....)	(.....)
ıskarta Cam Ambalaj	EGEÇEV	(.....)	(.....)
	ÖZENCAM	(.....)	(.....)
Toplam		(.....)	(.....)

Kaynak: EGEÇEV ve ÖZENCAM

Tablo-16: EGEÇEV Tarafından İthal Edilen ıskarta Cam (ton)

2021 (ilk 5 ay)	2022 (ilk 5 ay)
(.....)	(.....)

Kaynak: EGEÇEV

- (99) Yukarıda yer verilen tablolar incelendiğinde, EGEÇEV ve ÖZENCAM'ın 2022 yılının ilk beş ayında yurt içinden tedarik ettiği ıskarta cam miktarının bir önceki yılın aynı dönemine göre %62 oranında artarak (.....) tondan (.....) tona ulaştığı, diğer bir ifadeyle yılın ilk beş ayındaki yurt içi tedarik miktarlarının yaklaşık (.....) ton arttığı görülmektedir. Yurt dışı tedarik miktarının ise yaklaşık (.....) ton arttığı, bu kapsamda yurt içinden ve ithalattan kaynaklı tedarik miktarının toplam (.....) ton arttığı görülmektedir. EGEÇEV ve ÖZENCAM dışında KARACALAR ve benzeri küçük ölçekli alım yapan teşebbüsler de bulunmakta olup bunların alım miktarları hakkında veri bulunmamaktadır.
- (100) EGEÇEV ve ÖZENCAM'ın 2022 yılının ilk beş ayında alım miktarındaki artışa bakıldığında ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin 2022 yılında alamadığı (.....) ton ıskarta camın bir kısmının rakiplerce alınmış olduğu görülmektedir. Öte yandan, ÖZENCAM'ın 2021 ve 2022 yıllarında ithalatı bulunmamakta iken EGEÇEV'in ithalat miktarı incelenen dönemde (.....) tondan (.....) tona çıkmıştır. Dolayısıyla, EGEÇEV'in yurt içinden tedarik ettiği ıskarta cam alımındaki artışın oranının yurt dışından tedarik ettiği ıskarta cam oranına kıyasla daha sınırlı arttığı görülmektedir.

H.3.2.2. Taahhüt Sonrası Dönemde ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin FHCK Alım Miktarları Hakkında Değerlendirme

- (101) Cam üretiminde geri dönüştürülmüş malzeme kullanımı önem arz etmektedir. ŞİŞECAM tarafından yapılan başvuruda ŞİŞECAM'ın 2030 Sürdürülebilirlik Stratejisi kapsamında cam kırığı kullanım oranında %35'e ulaşılmasının hedeflendiği, (.....) gibi müşterilerin karbon ayak izi gibi çevresel kriterleri dikkate aldığı, Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında ilerleyen yıllarda ŞİŞECAM'ın karbon maliyetleri ile karşı karşıya kalacağı ifade edilmektedir. Dolayısıyla, ŞİŞECAM'ın, cam üretim süreçlerinde hammadde olarak harman kullanmak yerinde FHCK kullanması gerek sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla gerekse ekonomik açıdan karlı olması nedeniyle daha rasyonel hale gelmiştir.
- (102) Bu bakımdan, ŞİŞECAM'ın taahhüt sonrası dönemde, ıskarta cam tedarikinin azalmasına karşılık pazardan yeterince FHCK temin edip edemediği hususu önem arz etmektedir. Başka bir deyişle, taahhüt paketinde ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin FHCK tedarikine ilişkin olarak herhangi bir kısıtlama getirilmiş olmasa da taahhütlerin dolaylı olarak ŞİŞECAM'ın FHCK tedarik etmesi önünde bir engel oluşturup oluşturmadığı

hususunun ortaya konulmasında fayda görülmektedir.

- (103) Bu kapsamda, ŞİŞECAM'ın 2021 ve 2022 yıllarının ilk beş ayında tedarik ettiği FHDCK ve FHCAK miktarlarına aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir.

Tablo-17: ŞİŞECAM Tarafından Satın Alınan Toplam FHDCK (ton)

FHDCK Türü	2021 (ilk 5 ay)	2022 (ilk 5 ay)
Toplam Primli	(.....)	(.....)
Toplam Kabul	(.....)	(.....)
Toplam 2.Kalite	(.....)	(.....)
Toplam 3.Kalite	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)
Kaynak: ŞİŞECAM		

Tablo-18: ŞİŞECAM Tarafından Satın Alınan Toplam FHCAK (ton)

FHCAK Türü	2021 (ilk 5 ay)	2022 (ilk 5 ay)
Toplam Primli	(.....)	(.....)
Toplam Kabul	(.....)	(.....)
Toplam 2.Kalite	(.....)	(.....)
Toplam 3.Kalite	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)
Kaynak: ŞİŞECAM		

- (104) Yukarıda yer verilen tablolar incelendiğinde FHDCK tedarikinin 2022 yılının ilk beş ayında bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %60 oranında artarak (.....) tona ulaştığı, FHCAK tedarikinin ise bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla kayda değer bir değişim göstermeyerek (.....) ton seviyesinde kaldığı anlaşılmaktadır. Buna göre, söz konusu dönemde ŞİŞECAM'ın FHDCK tedarik miktarının kayda değer ölçüde arttığı, buna karşılık FHCAK tedarikinin yatay seyrettiği anlaşılmaktadır.
- (105) Aşağıdaki tabloda ise EGEÇEV ve ÖZENCAM'ın FHCK satış miktarlarına yer verilmektedir.

Tablo-19: Teşebbüsler Tarafından Satış Yapılan Fırına Hazır Cam (ton)

Cam Türü	Teşebbüs	2021 (ilk 5 ay)	2022 (ilk 5 ay)
FHDCK	EGEÇEV	(.....)	(.....)
	ÖZENCAM	(.....)	(.....)
FHCAK	EGEÇEV	(.....)	(.....)
	ÖZENCAM	(.....)	(.....)
Toplam		(.....)	(.....)

Kaynak: EGEÇEV ve ÖZENCAM

- (106) Yukarıdaki tablo incelendiğinde, 2022 yılının ilk beş ayında söz konusu teşebbüslerce gerçekleştirilen FHCK satışının yaklaşık (.....) ton arttığı görülmektedir. Aynı dönemde, anılan teşebbüslerce gerçekleştirilen ıskarta cam alımının bir önceki yıla göre (.....) ton arttığı dikkate alındığında, alım tarafındaki artışın satışa yansımadağı anlaşılmaktadır. Bu durumun, ÇEVRE SİSTEMLERİ ve EGEÇEV arasındaki mutabakata bağlı olarak değişebileceği, diğer bir ifadeyle EGEÇEV tarafından ÇEVRE SİSTEMLERİ'ne satılan FHCK miktarının (.....) tondan (.....) tona çıkması halinde EGEÇEV'in ıskarta cam alımı ve FHCK satışı arasındaki farkın azabileceği değerlendirilmektedir.
- (107) ıskarta cam ve FHCK verileri birlikte değerlendirildiğinde, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ıskarta cam tedarikinin yıllık (.....) ton azalmasına karşılık FHCK tedarikinin 2022 yılının ilk beş ayında yalnızca yaklaşık (.....) ton artmış olduğu görülmektedir. Üretimde geri dönüştürülmüş hammadde kullanımının önemine vurgu yapan ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin daha büyük oranda FHCK tedarik etmemesinin nedenlerinin ortaya

konulmasında fayda görülmektedir.

- (108) FHCK tedarikinin sınırlı kalmasına ilişkin olarak ŞİŞECAM tarafından yapılan açıklamaların cam kalitesi hususuna odaklandığı görülmektedir. Buna göre ŞİŞECAM tarafından yapılan başvuruda, pazarda FHDCK tedariki açısından sorun olmadığı ancak FHCAK açısından, aranan kalite spektlerine uygun olarak yalnızca (.....)'in üretim yaptığı belirtilmiştir. Buna ek olarak, EGEÇEV ile ÇEVRE SİSTEMLERİ arasında 2018 ve 2019 yıllarında imzalanan Cam Geri Dönüşüm Tesisi Yatırım Desteği Sözleşmesi kapsamında ŞİŞECAM tarafından EGEÇEV'e toplam (.....) yatırım desteği sağlandığı, EGEÇEV'in yıllık en az (.....) ton FHCK temin etmesinin kararlaştırıldığı, bu sözleşme kapsamında, geri ödeme sürecinin Ağustos 2019'da başladığı, aynı dönemin FHCK (.....) olarak anlaşma sağlandığı, 2022 yılının ilk çeyreğinde ÇEVRE SİSTEMLERİ ile EGEÇEV arasında sürdürülen görüşmelerde, EGEÇEV'in (.....) durumunda (.....) ton FHCK tedarik edeceğini beyan ettiği, bu talebin kabul edilmek zorunda kalındığı ifade edilmiştir. Söz konusu açıklamalara göre, 2022 yılının ilk beş ayında önceki yıla göre yatay seyreden FHCAK tedarikinin 2022 yılının ilerleyen döneminde artması beklenmektedir.
- (109) Öte yandan, FHCK tedarikindeki artışın sınırlı kalmasının ÇEVRE SİSTEMLERİ tarafından açıklanan alım fiyatları ile de ilgili olduğu değerlendirilmektedir. Aşağıdaki tabloda ŞİŞECAM tarafından yayımlanan FHDCK ve FHCAK alım fiyatları görülmektedir. Tabloda, FHDCK kapsamında ÇEVRE SİSTEMLERİ ile yalıtım firmalarının alım fiyatları, FHCAK kapsamında ÇEVRE SİSTEMLERİ ile diğer cam ambalaj üreticilerinin alım fiyatları karşılaştırılmıştır.

Tablo-20: ÇEVRE SİSTEMLERİ ve Diğer Firmaların FHCK Alım Fiyatları (Ton/TL)

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: ŞİŞECAM

- (110) Yukarıdaki tablodaki verilere göre, Ocak 2021-Mart 2022 arasındaki dönemde ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin FHDCK alım fiyatları, yalıtım firmalarının alım fiyatının altında kalmıştır. Taahhütlerin hayata geçtiği Kasım 2021'de yalıtım firmaları tarafından FHDCK için (.....)TL ödenmekte iken ÇEVRE SİSTEMLERİ tarafından (.....)TL ödendiği görülmektedir. Devam eden aylarda ise söz konusu alım fiyatları arasındaki makas daralmış ve Nisan 2022'de ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin alım fiyatı yalıtım firmalarının üzerine çıkmıştır.
- (111) Aynı dönemde ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin FHCAK alım fiyatları diğer cam ambalaj üreticilerinin alım fiyatının altında kalmış, benzer şekilde ilk kez Nisan 2022'de rakiplerinin üzerine çıkmıştır. Söz konusu fiyat verilerine göre, ÇEVRE SİSTEMLERİ gerek taahhüt öncesi dönemde gerekse taahhüt sonrası dönemde FHCK alımı için rekabetçi fiyat açıklamamıştır. Dolayısıyla, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin FHCK alım miktarının beklenen düzeyde artmamış olmasının fiyatlama politikasıyla ilgili olduğu, alım fiyatlarını yükselttiği takdirde FHCK tedarikinin artmaya devam edeceği değerlendirilmektedir.
- (112) Yukarıda yer verilen açıklamalar kapsamında ŞİŞECAM'ın FHDCK ve FHCAK temin etmesi önünde herhangi bir engel bulunmadığı, FHCAK tedariki yalnızca (.....)'den yapılabildiğinden söz konusu ürün tedarikinin beklenen oranda artmadığı ancak

başvuruda yer alan bilgilere göre (.....)'le sağlanan mutabakat kapsamında FHCAK tedarikinin de sorunsuz olarak devam edeceği anlaşılmaktadır.

H.3.3. Alternatif Taahhütlere İlişkin Değerlendirmeler

- (113) ŞİŞECAM tarafından yapılan başvuruda, Kurul tarafından bağlayıcı hale getirilen taahhüt paketinin 1, 2, 3 ve 4 numaralı maddelerinin değiştirilmesi ve alternatif taahhütlerin kabul edilmesi talep edilmektedir. Söz konusu alternatif taahhütlere, bunlara ilişkin değerlendirmelere ve kabul edilebilir çözüm yöntemlerine aşağıdaki bölümde yer verilmektedir.

H.3.3.1. Taahhüt Paketinin 1. ve 2. Maddelerine (Yurt İçinden Iskarta Düz Cam ve Iskarta Cam Ambalaj Tedarikinin Kısıtlanmasına) Yönelik Alternatif Taahhütler Hakkında Değerlendirme

- (114) Taahhüt paketinin 1 numaralı maddesi *“Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren 5 yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt içinde yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan herhangi bir teşebbüsten (yurt içinde faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) FHCK kapsamında kullanılan işlenmemiş düz cam ürünlerinin (iskarta düz cam) tedarikinin sonlandırılması.”* şeklinde olup, ŞİŞECAM tarafından bu maddede *“21.10.2021 tarihinden itibaren 5 yıl için verilen taahhüdün süresi ile sınırlı olmak üzere, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin sahip olduğu cam kırma kapasitesi nispetinde yerel piyasadan iskarta düz cam tedarik etmesi.”* şeklinde değişiklik yapılması talep edilmektedir.
- (115) Taahhüt paketinin 2 numaralı maddesi *“Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren 2 (iki) yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt içinde yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan herhangi bir teşebbüsten (yurt içinde faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) FHCK üretimi kapsamında kullanılan işlenmemiş cam ambalaj ürünlerinin (iskarta cam ambalaj) tedarik edilmemesi, bu iki yıllık sürenin sonundan itibaren ise ithalat serbest olmak üzere iskarta cam ambalaj ürünü alımlarının; i) İlk yıl için 10.000 ton, ii) İkinci yıl için 20.000 ton, iii) Üçüncü yıl için 40.000 ton ile sınırlandırılması.”* şeklinde olup, ŞİŞECAM tarafından bu maddede *“TÜDİS kapsamında belirlenen depozito sisteminin devreye alınmasına kadar geçen süreyle sınırlı olmak üzere ve 21.10.2021 tarihinden itibaren 5 yıl için verilen taahhüdün süresini de geçmeyecek şekilde, ÇEVRE SİSTEMLERİ'NİN sahip olduğu T/GDT (Teknolojik veya Teknolojik Olmayan Geri Dönüşüm Tesisi) kapasitesi nispetinde cam ambalaj atığı tedariki yapabilmesi”* şeklinde değişiklik yapılması talep edilmektedir.
- (116) Taahhüt paketinin ilk iki maddesinin değiştirilmesine gerekçe olarak, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin Türkiye'deki toplam cam kırma kapasitesinin (düz cam geri dönüşüm kapasitesinin) $\%(\dots)$ 'una, T/GDT kapasitesinin (cam ambalaj geri dönüşüm kapasitesinin) ise $\%(\dots)$ 'sine sahip olduğu, bu çerçevede Türkiye'deki toplam iskarta düz cam arzının $\%(\dots)$ 'u, iskarta cam ambalaj arzının ise $\%(\dots)$ oranında iskarta cam almasının uygun olacağı belirtilmektedir. Ayrıca, ŞİŞECAM tarafından iskarta cam ambalajların toplanmasında aksaklıklar yaşandığı ve bu konuda çok sayıda şikâyet aldıkları belirtilmiş olup bu hususa ilişkin değerlendirmelere “H.3.1. Taahhütlerin Değiştirilmesine Gerekçe Gösterilen Argümanlar Hakkında Değerlendirme” başlığı altında yer verilmiştir. İlgili başlık altında özetle iskarta düz cam ve iskarta cam ambalaj bakımından, taahhüt maddesinin değiştirilebilmesi için 43. maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde aranan şartın karşılandığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (117) Aşağıdaki bölümde, ŞİŞECAM tarafından sunulan alternatif taahhütlerin kabul edilmesi halinde, bunların oluşturacağı etkilerin ortaya konulabilmesi için ilk olarak cam pazarının genel görünümüne, ikinci olarak alternatif taahhütlerin etkilerini gösteren sayısal

analizlere ve son olarak ŞİŞECAM'la tedarik ilişkisi sonlandırılan ıskarta cam tedarikçilerinin hangi noktalara satış yaptığı hakkındaki açıklamalara yer verilmektedir.

a) Cam Pazarının Genel Görünümü

- (118) İlk olarak, ŞİŞECAM'ın alternatif taahhütlerinin değerlendirilebilmesi amacıyla cam pazarının genel görünümüne yer verilmiştir. Bu kapsamda Türkiye'deki toplam düz cam ve cam ambalaj üretimi, ıskarta cam arzı, teşebbüslerin ıskarta cam alım miktarları verilerine yer verilmektedir. Aşağıdaki tablolarda Türkiye'de faaliyet gösteren teşebbüslerin toplam düz cam ve cam ambalaj üretim, yurt içi satış ve ihracat miktarlarına yer verilmektedir.

Tablo-21: ŞİŞECAM ve DÜZCE CAM'ın 2021 Yılı Düz Cam Üretim ve Satış Verileri

Düz cam (ton)	ŞİŞECAM	DÜZCE CAM	TOPLAM
Üretim Miktarı	(.....)	(.....)	(.....)
Satış Miktarı	(.....)	(.....)	(.....)
- Yurt İçi Satış	(.....)	(.....)	(.....)
- İhracat	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: ŞİŞECAM

Tablo-22: ŞİŞECAM ve Rakiplerinin 2021 Yılı Cam Ambalaj Üretim ve Satış Verileri

Cam Ambalaj (ton)	ŞİŞECAM	MARMARA	GÜRALLAR	PARK CAM	BAŞTÜRK	TOPLAM
Üretim Miktarı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Satış Miktarı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
- Yurt İçi Satış	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
- İhracat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: ŞİŞECAM

- (119) Yukarıdaki tablolara göre, Türkiye'de 2021 yılında toplam yaklaşık olarak 2 milyon ton düz cam, 2 milyon ton cam ambalaj olmak üzere 4 milyon ton cam ürünü üretilmiştir. Türkiye'de üretilen ve yurt içinde satılan cam ambalaj miktarı ise yaklaşık 1,2 milyon tondur. Başvuruda yer verilen açıklamalara göre, cam ambalaj geri dönüşüm oranının %5-7 seviyelerinde olduğu görülmektedir. Buna göre, Türkiye'de geri dönüşüm oranının, diğer bir ifadeyle ıskarta cam ambalaj arzının toplam üretime kıyasla oldukça sınırlı olduğu, atık camların toplanmasındaki sorunlar nedeniyle ŞİŞECAM'ın ve tüm sektörün ıskarta cama erişim sorunu yaşadığı anlaşılmaktadır.
- (120) Türkiye'de ıskarta cam ambalajın toplanmasına yönelik olarak ulusal politika belirlenmesini hedefleyen TUDİS kapsamında hâlihazırda oldukça sınırlı olan cam geri dönüşüm oranının %70'lere çıkarılması, bu kapsamda ıskarta cam ambalaj arzı miktarının 1 milyon tona yükseltilmesi öngörülmektedir. Dolayısıyla, söz konusu projenin uygulamaya konulması ve geri dönüşüm oranının yükselmesi ile birlikte ıskarta cam arzı sorununun bertaraf edilebileceği, ÇEVRE SİSTEMLERİ dışındaki GDT'lerin (EGEÇEV, ÖZENCAM ve diğerleri) faaliyetlerini daha rahat sürdürebileceği, tesislerin kapasite kullanım oranlarının yükseleceği, bu bakımdan TUDİS'in başlaması ve hedeflenen geri dönüşüm oranlarına ulaşılmasına kadar olan geçecek süre zarfında, ŞİŞECAM'ın geri dönüşüm pazarındaki dışlayıcı eylemlerinin engellenebilmesi için taahhütler ile oluşturulan pazar yapısının korunması gerektiği, bu bakımdan taahhüt paketinin bekle ve gör politikası çerçevesinde, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ıskarta cam alımlarının sınırlı olarak esnetilmek suretiyle değiştirilmesinin daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

b) Alternatif Taahhütlerin Sayısal Etkileri

- (121) İkinci olarak alternatif taahhütlerin fiili etkilerinin değerlendirilebilmesi kapsamında

alternatif taahhütlerin kabul edilmesi halinde ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin kaç ton ıskarta cam ambalaj alabileceğinin hesaplanabilmesi için Türkiye'deki GDT'lerin cam geri dönüşüm kapasitesi ve ıskarta cam arzı verilerinin ortaya konulması gerekmektedir.

- (122) Türkiye'deki ıskarta düz cam arzı, ıskarta cam ambalaj arzı ve cam geri dönüşüm firmalarının kapasitelerinin kaç ton olduğuna ilişkin ÇŞİDB'den veri talebinde bulunmuş olup gelen verilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.¹⁵

Tablo-23: ıskarta Düz Cam ve ıskarta Cam Ambalaj Arzı Verileri (2020)¹⁶

Atık Adı	Atık Kodu	Miktar (Ton)
Düz Cam	16.01.20,17.02.02, 19.12.05, 20.01.02	84.327
Düz Cam (Diğer Atık Camlar)	10.11.12	60.363
Cam Ambalaj	15.01.07	25.203
Toplam		169.894
Kaynak: ÇŞİDB		

- (123) ÇŞİDB'den gelen verilere göre, Türkiye'deki ıskarta düz cam miktarı 144.690 ton, ıskarta cam ambalaj miktarı ise 25.203 ton olup ıskarta cam arzı toplam 169.894 ton seviyesindedir.
- (124) Öte yandan, ŞİŞECAM ile yapılan görüşmede 2022 yılı için Türkiye'deki ıskarta düz cam miktarının 220 bin ton, ıskarta cam ambalaj miktarının ise 130 bin ton, bu çerçevede toplam arz miktarının 350 bin ton olarak tahmin edildiği ifade edilmiştir. Buna ek olarak, ÖZENCAM tarafından, Türkiye'deki toplam ıskarta düz cam arzının 200 bin ton, ıskarta cam ambalaj arzının ise 70 bin ton olduğu ifade edilmektedir. ŞİŞECAM ile ÖZENCAM'ın ıskarta düz cam verilerinin birbirine yakın olduğu ancak ıskarta cam ambalaj verilerinin farklılaştığı görülmektedir. ŞİŞECAM tarafından yerel ıskarta cam ambalaj arzının 130 bin ton olduğunun tahmin edildiği ifade edilmekteyse de bu miktarın daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. ŞİŞECAM'dan gelen açıklamada, 2020 yılında ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin yerel piyasadan tedarik ettiği FHCAK miktarı da yerel ıskarta cam arzı hesaplamasına dâhil edilmiştir. Öte yandan, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin 2020'de EGEÇEV'den yaklaşık (.....) ton ıskarta cam ambalaj tedarik ettiği ve ilgili dönemde EGEÇEV'in ıskarta cam ambalaj alımlarının %(.....)'dan fazlasını ithalat yapmak suretiyle gerçekleştirdiği, diğer bir ifadeyle EGEÇEV'den tedarik edilen (.....) tonluk FHCAK'nın yaklaşık (.....) tonunun ithalat kaynaklı olduğu varsayıldığında, Türkiye'deki ıskarta cam arzı miktarının ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin tahmin ettiği miktardan daha düşük olması gerektiği, böylece 2022 için Türkiye'deki ıskarta cam arzının, teşebbüs verileri dikkate alındığında, 130 bin ton yerine 80-90 bin ton olarak kabul edilebileceği değerlendirilmektedir.
- (125) ŞİŞECAM ve ÖZENCAM'dan gelen veriler birlikte değerlendirildiğinde, 2022 yılı itibarıyla Türkiye'deki ıskarta düz cam miktarının 200 bin tonun üzerinde olduğu, ıskarta cam ambalaj arzının ise yaklaşık olarak 80-90 bin ton arasında olduğu ancak söz konusu teşebbüs tahminleri ile ÇŞİDB'den gelen verilerin birbirinden oldukça

¹⁵ ŞİŞECAM ile yapılan görüşmede Türkiye'deki toplam ıskarta cam arzının ve teşebbüs kapasitelerinin kaç ton olduğu sorulmuş olup ŞİŞECAM tarafından ellerinde tahmini rakamların ötesine geçen net bir veri bulunmadığı, söz konusu verinin ÇŞİDB'den alınabileceği belirtilmiştir.

¹⁶ Bakanlık yetkilileri ile yapılan sözlü görüşme sonrasında 16.01.20,17.02.02, 19.12.05,20.01.02 kodlu cam atıkları düz cam olarak tabloya aktarılmıştır. Cam ambalaj verisi bakımından ise 15.01.07 başlığının atık cam ambalajlara ilişkin olduğunda çekince bulunmamaktadır. Öte yandan, Bakanlıkça yayımlanan atık listesinde "10.11" numaralı başlığın "Cam ve Cam Ürünleri Üretim Atıkları" şeklinde olduğu ve düz cam ıskartasının genellikle üretim firelerinden oluştuğu hususları dikkate alındığında bu cam türünün de düz cam olarak kabul edilebileceği kanaatine varılmıştır.

farklılaştığı anlaşılmaktadır.

- (126) ŞİŞECAM'ın tahminleri ile ÇŞİDB'den gelen verilerin GDT'lerin kapasiteleri bakımından da örtüşmediği görülmektedir. Başvuruda ŞİŞECAM'ın toplam kapasitesinin yaklaşık olarak yıllık (.....) ton (.....) olduğu ifade edilmekteyse de ÇŞİDB'ye göre bu rakam yaklaşık (.....) ton seviyesindedir. Benzer şekilde, başvuruda EGEÇEV'in toplam kapasitesinin yaklaşık olarak yıllık (.....) ton (.....) olduğu ifade edilmiş olup ÇŞİDB'ye verilerinde bu rakam (.....) ton olarak gösterilmiştir.
- (127) Bu çerçevede, ÇŞİDB ile ŞİŞECAM tarafından sunulan bütün veriler arasında oldukça büyük bir fark bulunduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra, ÇŞİDB tarafından ıskarta cam arzına ilişkin olarak sağlanan verinin 2020 yılına ait olduğu ve gecikmeli olarak derlendiği görülmektedir. ÇŞİDB tarafından 2021 yılına ait verilerin Haziran 2022 itibarıyla henüz elde edilmediği ifade edilmiştir.
- (128) Sayılan hususlar dikkate alındığında gerek ÇŞİDB tarafından gerekse de ŞİŞECAM tarafından sunulan verilere dayanarak idari işlem tesis edilmesinin uygun olmadığı, ancak yapılacak değerlendirme kapsamında ıskarta düz cam arzının 220 bin ton ve ıskarta cam ambalaj arzının 80-90 bin ton olarak dikkate alınabileceği kanaatine ulaşılmıştır. Bu bakımdan, taahhüt paketinin değiştirilmesi halinde, ŞİŞECAM tarafından önerilen formül yerine sabit bir alım kotası belirlenmesinin daha uygun olacağı ve bu şekilde taahhütlerin daha kolay uygulanabilir ve denetlenebilir olacağı kanaatine varılmaktadır.
- (129) Yukarıdaki yaklaşım çerçevesinde sabit bir alım miktarı belirlemeden önce ŞİŞECAM tarafından alternatif taahhütler kapsamında talep edilen miktarın hesaplanması uygun olacaktır. Bu kapsamda, ŞİŞECAM tarafından bildirilen tahmini verilere dayanarak hesaplanan miktarlara aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo-24: Alternatif Taahhütlerin ŞİŞECAM'ın Alımlarına Etkisi (Ton)

Yurt İcinden Alınan ıskarta Cam Miktarı		Alternatif Taahhütlerin Kabul Edilmesi Halinde Yurt İcindeki 3. Taraflardan Alınabilecek Olan ıskarta Cam Miktar	
ıskarta Düz Cam	ıskarta Cam Ambalaj	ıskarta Düz Cam	ıskarta Cam Ambalaj
(.....) tonu ŞİŞECAM bünyesinden alınmaktadır)	(.....) ton ŞİŞECAM bünyesinden alınmaktadır)	(.....)	(.....)

Kaynak: ŞİŞECAM tahminleri ve raportörlerce yapılan hesaplamalar

- (130) Yukarıdaki tabloda belirtildiği üzere, ŞİŞECAM'ın tahminlerine göre Türkiye'deki ıskarta düz cam arzı 220 bin ton, ıskarta cam ambalaj arzı ise 130 bin tondur. Bu veriler dikkate alındığında, ŞİŞECAM'ın, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğünden tedarik ettiği ıskarta düz cam miktarı dahil olmak üzere yaklaşık 66 bin ton ıskarta düz cam (220 bin ton * %30) ve yaklaşık 55 bin ton ıskarta cam ambalaj (130 bin ton * %42) tedarik etmesi söz konusu olacaktır. ŞİŞECAM tarafından, talep edilen bu miktarların içerisinde ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğünden aldığı payın da dahil olacağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla, bu rakamlardan ŞİŞECAM'ın 2021 yılında kendi iştiraklerinden aldığı pay düşüldüğünde, ŞİŞECAM'ın alternatif taahhütlerin kabul edilmesi halinde yurt içinde faaliyet gösteren üçüncü taraflardan alabileceği ıskarta düz cam miktarının (.....) ton, ıskarta cam ambalaj miktarının ise yaklaşık (.....) ton olduğu hesaplanmaktadır.
- (131) ŞİŞECAM'a yukarıda hesaplanan miktarlarda ıskarta cam alım hakkı tanınması halinde ŞİŞECAM bakımından oluşabilecek etkinin gösterilebilmesi için teşebbüsün 2021 yılında tedarik ettiği ıskarta cam miktarlarının dikkate alınması uygun olacaktır.

ŞİŞECAM'ın 2021 yılında üçüncü taraflardan tedarik ettiği ıskarta düz cam miktarı (.....) ton, ıskarta cam ambalaj miktarı ise (.....) tondur. Dolayısıyla, ŞİŞECAM'ın alternatif taahhüt talebinin aynen kabul edilmesi halinde, ıskarta düz cam bakımından taahhütlerle getirilen kısıtlamanın yaklaşık yarısı oranında (.....), ıskarta cam ambalaj bakımından getirilen kısıtlamanın ise tamamen (.....) ortadan kalkacağı anlaşılmaktadır.

- (132) Dosya kapsamında yer verilen rekabet sorunları doğrultusunda, ŞİŞECAM'a hangi cam türü için ne miktarda cam alım serbestisi tanınabileceğinin tespit edilmesi önem arz etmektedir. Bu tespit yapılabilmesi için rakip teşebbüslerce yapılan ıskarta cam alım miktarlarının da incelenmesinde, böylece ÇEVRE SİSTEMLERİ'ne tanınacak serbestinin rakiplerin faaliyetleri üzerindeki olası etkilerinin ortaya konulmasında fayda görülmektedir. Buna göre, ŞİŞECAM, EGEÇEV ve ÖZENCAM'ın 2021 yılındaki ıskarta düz cam, ıskarta cam ambalaj tedarik miktarları şöyledir:

Tablo-25: Teşebbüslerin Üçüncü Taraflardan Tedarik Ettikleri ıskarta Cam Miktarları (ton)

	2021	
	ıskarta Düz Cam	ıskarta Cam Ambalaj
ŞİŞECAM (TOPLAM)	(.....)	(.....)
Türkiye'deki Üçüncü Taraflardan	(.....)	(.....)
İthalat	(.....)	(.....)
Kendi İştiraklerinden	(.....)	(.....)
EGEÇEV	(.....)	(.....)
Türkiye'deki Üçüncü Taraflardan	(.....)	(.....)
İthalat	(.....)	(.....)
ÖZENCAM	(.....)	(.....)
Türkiye'deki Üçüncü Taraflardan	(.....)	(.....)
İthalat	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Bilgiler

Tablo-26: Teşebbüsler Tarafından Satın Alınan ıskarta Cam (ton)

Cam Türü	Teşebbüs	2021 (ilk 5 ay)	2022 (ilk 5 ay)
ıskarta Düz cam	EGEÇEV	(.....)	(.....)
	ÖZENCAM	(.....)	(.....)
ıskarta Cam Ambalaj	EGEÇEV	(.....)	(.....)
	ÖZENCAM	(.....)	(.....)
Toplam		(.....)	(.....)

Kaynak: EGEÇEV ve ÖZENCAM

Tablo-27: EGEÇEV Tarafından İthal Edilen ıskarta Cam (ton)

2021 (ilk 5 ay)	2022 (ilk 5 ay)
(.....)	(.....)

Kaynak: EGEÇEV

- (133) Yukarıdaki tablolar incelendiğinde, tedarik edilen ıskarta cam miktarının ŞİŞECAM bakımından (.....) ton (Türkiye'deki üçüncü taraflardan ve ithalattan), EGEÇEV bakımından (.....) ton, ÖZENCAM bakımından ise (.....) ton olduğu anlaşılmaktadır. Taahhütlerin esnetilmesi halinde EGEÇEV ve ÖZENCAM'ın ıskarta cam tedarikinin zorlaşabileceği, ŞİŞECAM tarafından EGEÇEV'in yurt dışındaki tedarik kaynaklarından ithalata başlanması halinde EGEÇEV'in bu durumdan daha fazla etkilenebileceği görülmektedir. Öte yandan, taahhütlerin yurt içinden ve yurt dışından ıskarta cam ambalaj tedarikine imkân verecek şekilde değiştirilmesinin ÖZENCAM'ın faaliyetleri üzerindeki etkisinin daha sınırlı olacağı, nitekim ÖZENCAM'ın yurt içinden ıskarta cam ambalaj alımının sınırlı olduğu, ithalat faaliyetinin ise bulunmadığı anlaşılmaktadır.

- (134) ÖZENCAM'ın 2022'de de ithalat yapmadığı ancak EGEÇEV'in 2022'nin ilk beş ayında (.....) ton ithalat yaptığı, bu rakam yıllık hale getirildiğinde 2022 sonunda EGEÇEV'in ithalatının toplam (.....) tona yaklaşacağı öngörülmektedir. ÇEVRE SİSTEMLERİ'ne ithalat serbestisi tanınırken, EGEÇEV'in yurt dışındaki tedarik kaynaklarının tamamını kendisine çevirebileceği, bu durumun EGEÇEV'in pazardan dışlanmasına yol açabileceği dikkate alınmıştır.
- (135) Yurt içinden cam ambalaj tedarikine yönelik serbesti tanınırken ise, 2021 yılında EGEÇEV ve ÖZENCAM'ın toplam (.....) ton ıskarta cam ambalaj alımı yaptığı, 2022'nin ilk beş ayında bu rakamın toplam (.....) ton olduğu, bu rakamın yıllık miktarının 2022 sonunda (.....) bin ton seviyesinde gerçekleşebileceği, dolayısıyla anılan teşebbüslerin yurt içinden ıskarta cam ambalaj alımında yatay bir seyir gözlemlendiği dikkate alınmıştır. Öte yandan, ŞİŞECAM'a sınırlı bir miktarda alım serbestisi tanınması halinde anılan rakip teşebbüslerin yurt içinden tedarik veya ithalat yoluyla faaliyetlerine devam edebileceği değerlendirilmektedir.

c) ŞİŞECAM'ın Tedarik İlişkisini Sonlandırdığı ıskarta Cam Tedarikçileri

- (136) Taahhütler ile herhangi bir etkinsizlik ortaya çıkıp çıkmadığının, başka bir deyişle ıskarta cam tedarikçilerinin taahhüt sonrası dönemde alıcı bulup bulamadıklarının da tespit edilmesinde fayda görülmektedir. Bu kapsamda, ŞİŞECAM'ın sözleşmesini feshettiği ıskarta cam tedarikçileri ve bu tedarikçilerin hâlihazırda hangi teşebbüslere ıskarta cam tedarik ettiği hakkında ŞİŞECAM tarafından gönderilen bilgiler incelendiğinde; ŞİŞECAM'ın ıskarta cam alım sözleşmesini feshettiği toplam (.....) firma olduğu, ŞİŞECAM'ın bu teşebbüslerden 2021 yılında toplam (.....) ton ıskarta düz cam ve (.....) ton ıskarta cam ambalaj tedarik ettiği, söz konusu tedarikçilerin (.....) 2022 yılında ÇEVRE SİSTEMLERİ dışındaki geri dönüşüm tesislerine ıskarta cam tedarik ettiği görülmektedir. ŞİŞECAM, EGEÇEV ve ÖZENCAM ile yapılan görüşmelerde ıskarta düz cam ve ıskarta cam ambalaj tedarikçilerinin taahhüt sonrası dönemde satış yapamadıklarına dair herhangi bir husus ileri sürülmemiştir. Aksine, EGEÇEV ve ÖZENCAM tarafından bu teşebbüslerin bir bölümünün kendilerine bir bölümünün ise başka GDT'lere satış yapmaya başladığı belirtilmiştir. Diğer bir ifadeyle, taahhütler nedeniyle elindeki ıskarta camı satamayan herhangi bir teşebbüs bulunmadığı anlaşılmaktadır. Buna ek olarak, ŞİŞECAM 2021 yılında ıskarta cam tedarik ettiği geri dönüşüm firmalarından FHCK almaya başlamış olduğundan, ilgili firmaların geri dönüşüm faaliyetinin arttığı söylenebilecektir.
- (137) Yukarıda (a), (b) ve (c) başlıkları altında yer verilen açıklama ve değerlendirmeler birlikte ele alındığında, ŞİŞECAM tarafından sunulan alternatif taahhütlerin tamamının kabul edilmesi halinde taahhüt öncesi dönemde karşılaşılan rekabet sorunlarının tekrar ortaya çıkabileceği, dolayısıyla alternatif taahhütlerin mevcut halleriyle uygulanabilir olmadığı ancak Kurul kararı ile kabul edilen taahhüt paketinde çeşitli değişiklikler yapmak suretiyle taahhüt paketinin pazarda yaşanan değişikliklere uygun olarak değiştirilebileceği kanaatine varılmaktadır.

Taahhüt Paketinin 1. ve 2. Maddelerine İlişkin Kabul Edilebilir Çözüm Önerileri

- (138) Yukarıdaki bölümlerde yer verilen açıklama ve değerlendirmeler doğrultusunda, taahhütler ile getirilen ıskarta cam alım sınırlamasının hafifletilmesi halinde, bunun kontrollü olarak yapılmasının uygun olacağı kanaatine varılmıştır. ıskarta düz cam bakımından arz fazlası olduğu, ıskarta cam ambalajın toplanamaması sorununa ilişkin olarak ileri sürülen argümanların kısmen yerinde olduğu, tespit edilemeyen olası ıskarta cam toplama sorunlarının giderilebilmesi ve toplama sürecindeki olası etkinsizliklerin önüne geçilebilmesi bakımından taahhüt paketinin birinci ve ikinci maddeleri ile getirilen

sınırlamanın belirli bir tonaj ile sınırlı kalmak suretiyle esnetilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

- (139) Yapılan hesaplamalar kapsamında, ıskarta düz cam arzının yıllık 200 bin ton olduğu ve EGEÇEV ve ÖZENCAM tarafından alınmadığı düşünülen yaklaşık 60 bin ton ıskarta düz camın bir kısmının ÇEVRE SİSTEMLERİ tarafından tedarik edilmesinin uygun olacağı, bu kapsamda taahhüt paketinin 1. maddesinin “21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren 5 yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt içinde yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan herhangi bir teşebbüsten (yurt içinde faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) FHCK kapsamında kullanılan işlenmemiş düz cam ürünlerinin 15.000 ton ile sınırlandırılması” şeklinde değiştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.
- (140) 2021 yılında Türkiye’deki ıskarta cam ambalaj arzının yaklaşık olarak 80-90 bin ton arasında olduğu ve yatay bir seyir izlediği, bu ürün bakımından ithalat kanalının açık olduğu, EGEÇEV ve ÖZENCAM’ın ıskarta cam ambalaj tedarik miktarının 2021 yılı genelinde yaklaşık (.....) ton olduğu¹⁷, 2022 yılının ilk beş ayına ait verilere bakıldığında bu rakamın 2022 yılı sonu itibarıyla (.....) tonun üzerine çıkmasının beklenmediği, dolayısıyla ıskarta cam arzından geriye yaklaşık (.....) ton miktar kaldığı, ŞİŞECAM’ın da yurt içinde ıskarta cam alımı yapabilmesi halinde ıskarta camların toplanmasına ilişkin sorunların çözümüne olumlu katkı sunabileceği hususları bir arada değerlendirildiğinde, ilgili taahhüt maddesinin ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü’nün yıllık 25 bin ton ıskarta cam ambalaj almasına imkân tanıyacak şekilde değiştirilebileceği sonucuna varılmaktadır.
- (141) Bu kapsamda, taahhüt paketinin 2. maddesinin “21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 2 (iki) yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt içinde yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan herhangi bir teşebbüsten (yurt içinde faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) FHCK üretimi kapsamında kullanılan işlenmemiş cam ambalaj ürünlerinin (ıskarta cam ambalaj) tedarikinin yıllık 25 bin ton ile sınırlandırılması, bu iki yıllık sürenin sonundan itibaren ise ıskarta cam ambalaj alımlarının; i) ilk yıl için 30.000 ton, ii) İkinci yıl için 35.000 ton, iii) Üçüncü yıl için 40.000 ton ile sınırlandırılması” şeklinde değiştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

H.3.3.2. Taahhüt Paketinin 3. Maddesine (ıskarta Cam İthalatının Kısıtlanmasına) Yönelik Alternatif Taahhüt Hakkında Değerlendirme

- (142) Taahhüt paketinin 3. maddesi “ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt dışında yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan teşebbüslerden (yurt dışında faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren; i) 5 (beş) yıl süresince ıskarta düz cam, ii) 2 (iki) yıl süresince ıskarta cam ambalaj ürün tedarikinin sonlandırılması.” şeklinde olup, ŞİŞECAM tarafından ıskarta cam ithalatının serbest bırakılması talep edilmektedir.
- (143) Yukarıda yer verilen değerlendirmelerin yurt dışından ıskarta cam ithalatı bakımından da kısmen geçerli olduğu ancak yurt dışından ıskarta cam ithalatı yapılmasının yurt içinden tedarik yapılması ile aynı ölçüde rekabet sorunu oluşturmayacağı değerlendirilmektedir. Öte yandan, önaraştırma döneminde, ŞİŞECAM’ın ithal cam kaynaklarına yönelmesi halinde yurt içindeki FHCK tedarikinin azalacağı, bu durumun Türkiye’deki cam geri dönüşüm pazarını olumsuz etkileyebileceği ve teşebbüsün rakip GDT'lere FHCK için dışlayıcı fiyat teklif etmeye devam edebileceği, diğer bir ifadeyle

¹⁷ Bu rakam 2021 yılının ilk beş ayında 10 bin ton iken 2022 yılının ilk 5 ayında 15 bin tona çıkmıştır.

ithalat kanalını GDT'leri disipline etmek amacıyla kullanabileceği endişesi oluşmuştur. Bu kapsamda, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü dışındaki teşebbüslerden cam ithalatı yapması engellenmiştir.

- (144) Ek olarak, Türkiye'de ıskarta cam ithalatı yapan tek GDT'nin EGEÇEV olduğu dikkate alındığında, ithalatın tamamen serbest bırakılmasının EGEÇEV'in faaliyetleri üzerinde belirgin bir etki göstereceği değerlendirilmektedir. Önaraştırma döneminde EGEÇEV tarafından, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin yurt dışındaki ıskarta cam tedarikçilerine yüksek bedeller ödemek suretiyle cam ihalelerini kazandığı, bu nedenle EGEÇEV'in ithalat kaynaklarının ŞİŞECAM'a geçtiği belirtilmiştir. Ayrıca, işbu inceleme döneminde EGEÇEV'le yapılan görüşmede, EGEÇEV'in tedarik ettiği ıskarta cam ambalaj kırığının %(.....)'inin ithalat (.....) yolu ile temin edildiği¹⁸, EGEÇEV'in ithal ıskarta cama bağımlılık oranının yüksek olduğu, ŞİŞECAM için ithalatın tamamen serbest bırakılmasının EGEÇEV'in faaliyet göstermesini engelleyeceği ve taahhüt öncesi döneme dönüş olacağı belirtilmiştir.
- (145) ŞİŞECAM tarafından yapılan başvuruda, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü içerisinde olup yurt dışında kurulmuş olan fabrikalardan ıskarta cam ithalatının operasyonel açıdan mümkün olabileceği ancak fabrikadan çıkan bu tür atıkların atık kodunun (10, 11 ve 12 ile başlayan kodlar) "Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği'nin ekinde yer verilen "İthali Yasak Atıklar" listesinde yer alması sebebiyle hukuken mümkün olmadığı ifade edilmektedir.
- (146) Başvuruda yer alan bilgilere göre, hâlihazırda ıskarta cam ithalatının yoğun olarak (.....)'den yapıldığı, (.....)'e ek olarak (.....)'dan ÇEVRE SİSTEMLERİ'ne ihracat yapılmasının mümkün olduğu belirtilmiştir.
- (147) Yukarıda yer verilen açıklama ve değerlendirmeler kapsamında ıskarta cam ambalaj ithalatının tamamen serbest bırakılmasının uygun olmayacağı sonucuna varılmaktadır.

Taahhüt Paketinin 3. Maddesine İlişkin Kabul Edilebilir Çözüm Önerileri

- (148) ŞİŞECAM'ın ithalat yapmasının da Türkiye'deki rekabet ortamını olumsuz etkileyeceği, öte yandan bu etkilerin yurt içinden yaptığı tedarik kadar dışlayıcı etki göstermeyeceği, ithalat fiyatının harman maliyetine göre düşük kalması sayesinde cam üretim maliyetinin düşebileceği, bu durumun tüketici faydası olarak görülebileceği, olası rekabet sorunları da gözetilmek suretiyle ithalatın tamamen serbest bırakılması yerine kısmi bir serbestlik tanınabileceği, ancak pazardaki gelişmelerin yakından takip edilmesinde fayda olacağı değerlendirilmektedir. Taahhüt paketinin 8. maddesi kapsamında ŞİŞECAM tarafından taahhütlere uyulup uyulmadığının bağımsız denetim raporlarıyla ortaya konulması ve söz konusu raporların her yıl Kuruma sunulması kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda, pazardaki gelişmeler Kurumumuz tarafından takip edilebilecektir.
- (149) İthalat tarafındaki tedarik serbestisinin yurt içine kıyasla rekabeti bozucu etki gösterme olasılığının görece olarak daha düşük olduğu ancak tam bir serbestliğin de olası rekabeti kısıtlayıcı etkilerinin bu aşamada ortaya konulmasının güç olduğu hususları bir arada dikkate alındığında, ÇEVRE SİSTEMLERİ tarafından 2021 yılında üçüncü taraflardan ithal edilen ıskarta cam miktarının (.....) ton olduğu, EGEÇEV'in 2022 yılında yaklaşık (.....) bin ton ithalat yapabileceği, göz önünde bulundurularak, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin ithalat kotasının yıllık 30 bin ton olarak belirlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.
- (150) Bu çerçevede, ilgili taahhüt paketinin 3. maddesinin "ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü

¹⁸ EGEÇEV'in toplam tedarikinin (.....) ise çoğunlukla (.....) Bölgesindeki cam kumbaralarından, otel ve restoranlardan geldiği ifade edilmiştir.

tarafından, yurt dışında yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan teşebbüslerden (yurt dışında faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) 21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 5 (beş) yıl süresince i) ilk 2 (iki) yıl ıskarta düz cam ve ıskarta cam ambalaj ürün tedarikinin toplamının yıllık 30 bin ton ile sınırlandırılması, ii) sonraki 3 (üç) yıl sadece ıskarta düz cam tedarikinin yıllık 30 bin ton ile sınırlandırılması” şeklinde değiştirilmesinin uygun olduğu sonucuna varılmaktadır.

H.3.3.3. Taahhüt Paketinin 4. Maddesine (Tek Tedarikçiden %35'ten Fazla Alım Yapılmamasına) Yönelik Alternatif Taahhüt Hakkında Değerlendirme

- (151) Taahhüt paketinin 4. maddesi “Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren 5 (beş) yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından üçüncü taraf teşebbüslerden tedarik edilen toplam FHCK miktarı içerisindeki payının her mali yıl için %35 oranını geçmemesi.” şeklinde olup söz konusu taahhüdün FHCAK ürünü bakımından kaldırılması veya yükseltilmesi talep edilmektedir. Söz konusu değişiklik talebinin gerekçelerine ve buna ilişkin değerlendirmeler “Taahhütlerin Değiştirilmesine Gerekçe Gösterilen Argümanlar Hakkında Değerlendirme” başlığı altında yer verilmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda özetle, taahhüt maddesinin değiştirilebilmesi için 4054 sayılı Kanun’un 43. maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde aranan şartın karşılandığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (152) Buna göre, taahhüt paketinin 4. maddesinin “21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 5 (beş) yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından belirli bir teşebbüsten tedarik edilen fırına hazır düz cam kırığı (FHDCK) miktarının üçüncü taraf teşebbüslerden tedarik edilen toplam FHDCK miktarı içerisindeki payının her mali yıl için %35 oranını geçmemesi” şeklinde değiştirilmek suretiyle %35 şartının FHCAK ürünü bakımından kaldırılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

H.3.4. Genel Değerlendirme

- (153) Önaraştırma döneminde, ŞİŞECAM’ın cam üretimi pazarındaki hakim durumunu FHCK pazarındaki rakiplerini dışlamak suretiyle kötüye kullandığı kanaatine varılmış, ŞİŞECAM ve ÇEVRE SİSTEMLERİ tarafından sunulan taahhüt paketi bağlayıcı hale getirilerek 21.10.2021 tarihinde önaraştırma sonlandırılmıştır. 24.05.2022 tarihli ve 28158 sayılı başvuru kapsamında ŞİŞECAM tarafından, söz konusu taahhüt paketinin değiştirilerek alternatif taahhütlerin kabul edilmesi talep edilmiştir. Yapılan başvuru neticesinde Kurulun 02.06.2022 tarihli ve 22-25/401-M sayılı kararı ile 4054 sayılı Kanun’un 43. maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde yer verilen “Kararın alınmasına temel teşkil eden herhangi bir unsurda esaslı değişiklik olması” koşulunun karşılanıp karşılanmadığının değerlendirilebilmesi için yetki verilmesine karar verilmiştir.
- (154) Yapılan incelemede, ıskarta düz cam geri dönüşümünün sınırlandırılmaması adına taahhüt paketinin birinci maddesinin ÇEVRE SİSTEMLERİ’nin 15 bin ton ile sınırlı olarak ıskarta düz cam tedarik edebilmesine, ıskarta cam toplama alanında yaşanan aksaklıkların önlenmesi ancak taahhüt öncesi dönemde ortaya çıkan dışlayıcı etkilerin tekrar oluşmamasını teminen paketin ikinci maddesinin, ÇEVRE SİSTEMLERİ’nin 25 bin ton ile sınırlı olarak ıskarta cam ambalaj tedarik edebilmesine olanak tanıyacak şekilde değiştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir. Ayrıca, harman maliyetinin ve ithalat fiyatlarının yükselmesi ve yurt dışından ıskarta cam ithalatının Türkiye’deki rekabet sorunları bakımından sınırlı etkiye sahip olması hususları dikkate alınarak paketin üçüncü maddesinin, ÇEVRE SİSTEMLERİ’nin iki yıl

süresince 30 bin ton ile sınırlı olarak ıskarta cam ithalatı yapabilmesine olanak tanıyacak şekilde değiştirilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır. Son olarak, FHCAK ürün temini bakımından ŞİŞECAM'ın aradığı kalite spektlerine uygun üretim yapan teşebbüs sayısının sınırlı olduğu ve bu taahhüt maddesinin yerine getirilmesi bakımından fiili imkânsızlık oluşacağı dikkate alınarak paketin dördüncü maddesinin, ÇEVRE SİSTEMLERİ'nin FHCAK tedariki kapsamında birden fazla teşebbüsten toplam alımlarının %35'inden fazla alım yapamaması şartının kaldırılmasına imkân tanıyacak şekilde değiştirilmesinin uygun olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

(155) Taahhüt paketinin:

- 1. maddesinin "21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren 5 yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt içinde yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan herhangi bir teşebbüsten (yurt içinde faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) FHCK kapsamında kullanılan işlenmemiş düz cam ürünlerinin tedarikinin 15.000 ton ile sınırlandırılması",
- 2. maddesinin "21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 2 (iki) yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt içinde yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan herhangi bir teşebbüsten (yurt içinde faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) FHCK üretimi kapsamında kullanılan işlenmemiş cam ambalaj ürünlerinin (ıskarta cam ambalaj) tedarikinin yıllık 25 bin ton ile sınırlandırılması, bu iki yıllık sürenin sonundan itibaren ise ıskarta cam ambalaj alımlarının; i) ilk yıl için 30.000 ton, ii) ikinci yıl için 35.000 ton, iii) üçüncü yıl için 40.000 ton ile sınırlandırılması",
- 3. maddesinin "ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt dışında yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan teşebbüslerden (yurt dışında faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) 21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 5 (beş) yıl süresince i) ilk 2 (iki) yıl ıskarta düz cam ve ıskarta cam ambalaj ürün tedarikinin toplamının yıllık 30 bin ton ile sınırlandırılması, ii) sonraki 3 (üç) yıl sadece ıskarta düz cam tedarikinin yıllık 30 bin ton ile sınırlandırılması"
- 4. maddesinin "21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 5 (beş) yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından belirli bir teşebbüsten tedarik edilen fırına hazır düz cam kırığı (FHCK) miktarının üçüncü taraf teşebbüslerden tedarik edilen toplam FHCK miktarı içerisindeki payının her mali yıl için %35 oranını geçmemesi"

şeklinde değiştirilmesine;

(156) Bu kapsamda taahhüt paketinin nihai halinin,

- 1) 21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren 5 yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt içinde yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan herhangi bir teşebbüsten (yurt içinde faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) FHCK kapsamında kullanılan işlenmemiş düz cam ürünlerinin tedarikinin 15.000 ton ile sınırlandırılması,
- 2) 21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 2 (iki) yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt içinde yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan herhangi bir

teşebbüsten (yurt içinde faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) FHCK üretimi kapsamında kullanılan işlenmemiş cam ambalaj ürünlerinin (ıskarta cam ambalaj) tedarikinin yıllık 25 bin ton ile sınırlandırılması, bu iki yıllık sürenin sonundan itibaren ise ıskarta cam ambalaj alımlarının; i) ilk yıl için 30.000 ton, ii) ikinci yıl için 35.000 ton, iii) üçüncü yıl için 40.000 ton ile sınırlandırılması,

- 3) ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından, yurt dışında yerleşik olup söz konusu ekonomik bütünlük haricinde kalan teşebbüslerden (yurt dışında faaliyet gösteren üçüncü taraflardan) 21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 5 (beş) yıl süresince i) ilk 2 (iki) yıl ıskarta düz cam ve ıskarta cam ambalaj ürün tedarikinin toplamının yıllık 30 bin ton ile sınırlandırılması, ii) sonraki 3 (üç) yıl sadece ıskarta düz cam tedarikinin yıllık 30 bin ton ile sınırlandırılması,
- 4) 21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 5 (beş) yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından belirli bir teşebbüsten tedarik edilen fırına hazır düz cam kırığı (FHDCK) miktarının üçüncü taraf teşebbüslerden tedarik edilen toplam FHDCK miktarı içerisindeki payının her mali yıl için %35 oranını geçmemesi,
- 5) (1), (2), (3) ve (4) numaralı maddelerde yer alan taahhütleri işlevsiz hale getirebilecek her türlü işlemde kaçınılması,
- 6) ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü ile üçüncü taraf teşebbüsler arasında akdedilmiş olan ıskarta cam tedarik sözleşmelerinin feshedildiğine ilişkin noter aracılığıyla gönderilen ihtarnamelerin birer örneğinin 21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğinden itibaren 30 (otuz) gün içerisinde Rekabet Kurumuna tevsik edilmesi,
- 7) 21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 5 (beş) yıl süresince, ŞİŞECAM Ekonomik Bütünlüğü tarafından geri dönüşüm faaliyetinin ana unsurları üzerinde (tesis, makine-teçhizat vb.) gerçekleştirilecek devir, kiralama vb. işlemler için, bu işlemlerin taahhütlere uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla Kurula bildirimde bulunulması,
- 8) Taahhütlere uyumun sağlanıp sağlanmadığına ilişkin olarak hazırlanan bağımsız denetim raporlarının 21.10.2021 tarihli ve 21-51/712-354 sayılı Kurul kısa kararının tebliğ edildiği tarihten bir yıl sonra başlamak üzere beş yıl boyunca her yıl düzenli olarak Kuruma tevsik edilmesi.

şeklinde belirlenmesine gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.